

Ronald Reagan

Keturiasdešimtas JAV Prezidentas

POSŪKIS Į DEŠINĘ

Vytautas Meškauskas

Nors Ronald Raeagano laimėjimo buvo laukiama, tačiau mažai kas tikėjosi tokio mąsto. Dar prieš antradieniui baigiantis buvo aišku, kad, skaičiuojant elektorių balsu, Carteris bus pralaimėjęs skaudžiau, negu Goldwateris L.B. Johnsonui. Respublikonams ne tik atiteko prezidentūra, bet ir senato dauguma, po 35 metų pertraukos. Atstovų rūmai, tiesa, ir toliau turės demokratų daugumą, bet jau daug mažesnę. Už tat galima teigti, kad JAV pasuko į dešinę.

Amerikos partijos nėra ideologinės - konservatyvų ir liberalų rasi kiekvienoje, tačiau apamai imant, demokratai skaitomi linke daugiau į kairę, respublikonai - į dešinę. Praktiškai tai reiškia, kad demokratai yra linke valstybės aparato pagalba išspręsti ir socialines problemas, nors dėl to kartais ir negalima būtų suvesti biudžeto. Tuo tarpu respublikonų nominacija ir, pagaliau visuotinus rinkimus laimėjęs, R. Reaganas reikalavo valstybės globą - ir tuo pačiu našta - sumažinti iki minimumo. Tai, žinoma, lengviau pasakyti kaip padaryti. Visos socialinės programos yra priimtos įstatymais, kurių vienas prezidentas, net ir su senato pritirumu, atšaukti negali. Ir pats Reaganas rinkiminėje kampanijoje žadėjo nepajudinti social security čekių, nors toji sistema toli gražu nėra nei tobula, nei teisinga. Panašiai ir su kitom programom. Negalint jų tuoj pat panaikinti, ir neužtenkant mokesčių įstatymais numatytų išlaidų padengimui, valstybei toliau teks skolintis ir didinti infliaciją. Tai turint galvoje, reikia skeptiškai žiūrėti į žadama mokesčių sumžinimą. Jo šalininkai aiškina, kad toks sumažinimas yra įmanomas, nes dėl infliacijos mokesčių mokėtojai patenka į aukštesnę kategoriją ir iš jų proporcingai atimama daugiau negu anksčiau. Toku būdu sumažinimas tik kiek prilaukys mokesčių didėjimą. Todėl, nors didelių pasikeitimų tuoj pat negalima laukti, valdžiai griežtai nusistatčius pasukti kitu keliu ilgai niui galima tikėtis ir rezultaty.

Mums, aišku, rūpi ne tik infliacija bei vidaus ir ūkinė politika, bet taip pat ir užsienio. Kuo skiraisi naujosios administracijos politika nuo Car

terio? Ir čia, kaip ir vidaus reikaluose, negali tikėtis staigių pasikeitimų - vyriausybės rankas ir čia riša sutartys bei išpareigojimai. Nors gudria diplomatija daug ką gali pasiekti, bet jei syki bus išaiškinta kad blefuoji, kad savo žodžių negali palydėti jėga, gali tuo tik daugiau sau pakenkti, negu padėti.

Pirmiausiai čia akys kryps ta į santykius su sovietais. Reaganas turėtų gerai suprasti komunizmo pavojų. Bet ar ne toks buvo Nixonas? O kaip tik jam prezidentaujant JAV santykiai su sovietais buvo patys geriausi. Jo laikais prasidėjo 'detente'. Ir Helsinkio baigiamasis Aktas buvo pasirašytas ne kokio demokrato, bet respublikono Fordo. Tai suprantama. Negalint kariauti, ir norinti kaip nors garbingiau atsipalaiduoti iš Vietnamo karo, kito kelio ir nebuvo. Reaganas žadėjo SALT II 'sudraskyti', tačiau netruko pridurti, kad jis tuojau pat derėsīs dėl SALT III. Galima prileisti, kad sovietai, būdami sunkioje ūkinėje būklėje, negali su JAV lenktviviauti ginklavimosi srityje ir todėl vienaip ar kitaip

(Nukelta į 2 psl.)

Ronald Reagan - keturiasdešimtas JAV prezidentas.

Laiškas Dirvai iš Lugano

LATVIŲ RAŠYTOJO RAINIO MUZIEJUS ŠVEICARIJOJE

Petras Volungė

Kai traukinys išnyra iš 15 kilometrų ilgumo Gotthardo tunelio, perskrodusio Vidurinės Šveicarijos Alpių keterą, keleivį maloniai nužeria saulės spinduliai, nutvieskę pietinės Helvetų žemės itališkąjį kantoną. Kalnų šiaurės šlaitus gali gaubti tirštas rūkas, bet pietinėje pusėje tikriausiai galima tikėtis saulėto oro. Ne veltui Tesino kantonas vadinamas Šveicarijos saulėto balkonu.

Kai važiuoju į Lugano, dar oficiališkai nebuvo atidarytas naujasis Gotthardo tunelis, pro kurį nutiesta autostrada, jungianti šiaurės Šveicariją su pietine dalimi. Daugiau kaip šešiolikos kilometrų ilgio tunelio

prakasimas pareikalavo 11 metų sunkaus darbo. Mažalaivis Šveicarų tauta pagristai didžiuojasi, kad naujasis tunelis neturės sau lygaus, esąs ilgiausias pasaulyje. Ligi jo prakasimo (tikriausiai pasakius, išsprogdinimo, nes reikėjo skverbtis per kietą uolieną) automobiliams žiemos metu kelias būdavo keliolika mėnesių užsnigtas. Tuomet mašinas tekdavo pakrauti ant geležinkelio platformų, kurios jas pro tunelį atridendavo anapus kalnagubrio. Ta procedūra paimdavo nemažai laiko, neretai mašinos, kildamos į viršų, užkimšdavo kelius. Dabar, prakirtus naująjį tunelį, kelias iš šiaurės į pietus, nuo Skan-

dinavijos ir Vokietijos į Italiją, atdaras ištisus metus. Per valandą tunelis gali praleisti iki 1800 mašinų. Naujasis Gotthardo automobiliams skirtas tunelis, lygiai kaip ir 100 metų senumo to pat vardo geležinkelio tunelis, yra tiesiausias kelias iš šiaurės į pietus.

Šveicarų geležinkeliai ne taip jau sužavėti naujuoju tuneliu. Kaip ir kituose kraštuose, taip ir Šveicarijos geležinkeliai neišbrenda iš deficito. Dabar, atsiradus naujam tiesiam keliui, dar labiau sumažės geležinkelių pajamos. Plentai sudaro geležinkeliams sunkiai pakeliamą konkurenciją. Nors dar pati autostra-

KULTŪROS DARBUOTOJŲ KONFERENCIJA CLEVELANDE

JAV LB Kultūros taryba š.m. lapkričio 22-23 d.d. Lietuvių Namuose, 877 E. 185 St Cleveland, Ohio 44119, šaukia LB apylinkių ir apygardų valdybų kultūros reikalams darbuotojų suvažiavimą-konferenciją.

Tokio pobūdžio konferencijos dar nėra buvę. Prie LB apylinkių ir apygardų valdybų yra vienas narys ar komisijos, kurios rūpinasi apylinkės ar apygardos kultūriniais reikalais. Vienur tokie nariai yra veiklesni, kitur pasyvesni ar net visai jų nėra, o kultūriniais reikalais rūpinasi pirminkai su visais valdybos nariais. Kultūros Taryba nori išsiaiškinti esamą padėtį ir išgirsti vietos pageidavimus. Tikimasi ir laukiama visų apylinkių ir apygardų rimto dėmesio ir dalyvavimo šaukiamoje konferencijoje.

Šiai konferencijai yra numatyta rimta darbotvarkė. Paskaitą skaitys Tomas Venclova - Kultūros vaidmuo išeivijos buityje; Lietuvių Fondo Tarybos pirm. dr. Antano Razmos ir Kultūros Tarybos pranešimai; svarstybos - kultūrinis darbas apylinkėse; ir apygardų-apylinkių pasisakymai veiklos klausimais.

Vakare visi dalyvauja Dainavos ansamblio atvežtoje Čičinsko operoje.

Visos LB apygardos ir apylinkės prašomos atsiųsti kultūros darbuotojus ir patiemus dalyvauti šioje labai svarbioje ir reikalingoje konferencijoje.

Ateities kultūrinis darbas ir veikla savoje aplinkoje priklausys nuo mūsų pačių.

da nuo Bazelio iki Milano nėra visiškai baigta, bet statybos darbai dirbami intensingai ir per artimiausius kelerius metus nenutrūkstantis a u t o m obilių srautas dar labiau užlies šveicarų kelius.

Dabar pietų Šveicarija priartės prie šiaurinių kantonų ir prie visos vidurio bei šiaurės Europos. Aukšti kalnai užstoja Tesino kantoną gyventojai giminiuojasi su kaimynine Italija. Pats klimatas bei augmenija taip jau visiškai pietietiški, vietomis net subtropiniai. Palyginus su kantonais šiaurės Gotthardo kalno, turistinis sezonas Tesine trunka bent dviem mėnesiais ilgiau. Nenuostabu, kad ypač vyresnio amžiaus žmonės, iš-
(Nukelta į 3 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Laisvalė*

Teroras kaip politikos priemonė.— Sovietai jį eksportuoja, nes patys įsigalėjo tik jo pagalba.— Madrido konferencija bus atidėta?

N.Y. Times magazinas lapkričio 2 d. paskelbė labai idomų londoniško 'Daily Telegraph' kolumnisto Robert Moss straipsnį - 'Terror: A Soviet export'. Jame autorius įrodinėja, kad Sovietų Sąjunga dažnai paremia teroristų organizacijas, kurios kovoja prieš vyriausybes, draugiškas Vakarams. Jis primena Harvardo Rusijos Istorijos Tyrinėjimo Centro prof. Richardo Pipes teigimą, kad tik revoliucinis terorizmas carų Rusijoje padėjo sudaryti sąlygas, leidusias bolševikams užgrobti valdžią. Žinia, sovietai to niekada nepripažins. Jie tik sakosi remia 'tautinio išsivadavimo' sąjūdžius. Galimas daiktas, kad jie patys neįkūrė nė vieno teroristinio sąjūdžio, bet jie mielai jau įsikūrusius paremia, jei tai tinka jų interesams. Pats Brežnevas slapta Varšuvos pakto valstybių mitinge Prahoje 1973 m. rugpiučio mėn. pareiškė, kad 'tautinio išsivadavimo' sąjūdžiai padeda pakeisti jėgos balansą socialistinių valstybių naudai.

Nūdien Sovietijoje yra 40 žinomų stovyklų teroristų apmokymui. Svarbiausios yra netoli Maskvos, kitos Simferopolyje, Krieme, Baku, Taškente ir Odesos miestuose. Jų yra Čekoslovakijoje, Bulgarijoje, Vengrijoje ir Rytų Vokietijoje. Kiek iš viso ten buvo apmokyta teroristų težino pati Maskva, bet spėjama, kad keli tūkstantčiai. Jų tarpe bent tūkstantis Palestinos Išsivadavimo Organizacijos (POL) narių. Toji organizacija nėra pilnumoje sovietų kontroliuojama - ji suskilusi, kaip ir kiti emigrantai į visą eilę sekcijų. Pats jos vadas Yasir Arafat naudoja Maskvos talka nuo 1974 metų. Ryšininku su juo yra sovietų ambasadorius Beirute Aleksandras Soldatov. Iš 88 akredituotų sovietų diplomatų tame mieste, bent 37 yra K.G.B. pareigūnai. Sovietams yra nesvarbus teroristų ideologinis švarumas, svarbu kad jie kelia nerimą ir tik dėl to gauna paramą tiesiog iš Maskvos ar per jos patikėtinius Kuboje,

Rytų Vokietijoje ir kitose satelitinėse valstybėse.

Vienas iš įdomiausių reiškinių yra PLO įtaka į Irano įvykius. Ajatolos Khomeini 'Revoliucijos Sargu' vadas yra tūlas Arbas Aahani, kurio slapyvardis yra Abu Sharif, baigęs PLO partizanų Fatah kursus Lebane 1970 metais. Jis anksti prisidėjo prie ajatolos sąjūdžio ir įsigijo pasitikėjimą. Ajatola, kaip žinia, yra prieškomunistiniai nusiteikęs, tokiu dedasi, o gal ir yra Abu Sharif. Net pats vadas Arafat nelaikytinas komunistu, bet jis ima pagalbą iš kur tik gauna. Tai vedybos ne iš meilės, bet apskaičiavimo.

Oficialus PLO atstovas Irane yra Hani al-Hassan, žinomas Abu Hassan vardu. Ajatola netiki, kad jis turėtų kokius ryšius su Maskva, juo labiau, kad savo revoliucinį apmokymą jis gavo ne Sovietijoje, bet Kinijoje. Tas Abu Hassan pasiūlė okupuoti JAV ambasadą Teherane, kas atitiko sovietų interesams. Ambasados užpuolėjų tarpe buvo keletas vyrų išėjusių teroro mokslo PLO stovyklose. Hassanas taip pat atkalbėjęs ajatolą nuo greito kilusios problemos išsprendimo.

PLO stoavyklose buvo apmokyti ben 4 V. Vokietijos Raudonosios Armijos nariai, 6 Raudonųjų brigadų Italijoje nariai, trys baskų nacionalistai, 4 japonai, 32 filipiniečiai, 180 Afrikos juodųjų, 28 argen-

tiniečiai, 12 brazilų ir 130 turkų. Aišku, visa sovietų įtakos apimtis nėra žinoma, ji galėtų paaiškėti, jei ambasadorius Soldatovas ar panašaus kalibro pareigūnas pereitų į kitą pusę. Idomu, kad sovietų pagalba naudojasi ir katalikiški Airijos nacionalistai.

Nepaisant tokių jau žinomų faktų, Vakarų vyriausybės vengia tą klausimą kelti viešumon. Kai kurie politikai tikisi, kad Sovietija vistiek linkusi į 'detente', gerą sugyvenimą ir už tat reikia užmerkti akį į tuos sovietų 'šposus'. Pagaliau, kam molonu prisipažinti klydus?

Vėl kiti mano, kad PLO pri pažinimas ir palestiniečių valstybės ikūrimas atpalaiduotų tos organizacijos vadų priklausomybę nuo sovietų. Kaip ten būtų - baigia R. Moss - JAV ir kitos Vakarų valstybės besitardamos dėl bendros politikos sovietų atžvilgiu, neturėtų tydomis apeiti ir jų terorizmo remimo.

Tuo tarpu ruošia Madrido 'bendradarbiavimo' konferencijai prieš rinkimus praktiškai buvo visai užšalusi. Tai dėl to, kad sovietai, prisibijodami Reagano laimėjimo, iš Helsinkio Baigiamojo Akto nesitiki daugiau naudoti. Jau Carteris sumažino mokslininkų pasiektimą su sovietais iki minimumo. 1979 metais 783 JAV mokslininkai lankėsi Sovietų

Iš kitos pusės

V. Rmš. DRAUGE išvedžioja: 'Lietuviai visos tautos nekaltina, kai daugybė žydų, sovietų saugumo tarnyboje būdami, vežė ir žudė lietuvius. Vis girdime, kad yra keletas lietuvių pabėgėlių, kurie žydus šaudė, ir jų žydai ieško, o visi lietuviai yra už juos atsakingi... Būtų geriau pačiam Izraeliui, jei žydai pamirštų praeities skriaudas ir eitų taikos ir susipratimo keliu.'

Nežinau kaip plačiai yra skaitomas DRAUGAS Jeruzalėje, bet čia iš kitos pusės žiūrint neatrodo, kad toks patarimas turėtų praktiškos naudos tiems 470 žmonių, kuriems Teisingumo D-tas norėtų kelti bylas dėl tikro ar tariamo savo praeities nuslėpimo, prašant leidimo įvažiuoti į JAV. Tam reikalui yra pasamdyta 20 advokatų, 9 detektyvai, 5 istorikai ir atitinkamas kiekis techniško personalo. Kalte įrodžius, iš kaltinamojo galima atimti pilietybę ir jį patį ištremti. Kur? Į Sovietų Sąjungą, kur nėra bešališko teismo?

Iš viso, kaip galima spręsti apie įvykius prieš keturiasdešimt metų, negalėdama atstatyti visų detalių? Be to, šiame krašte gyvena milijonai žmonių atvykusių nelegaliai, kurių išgaudymui nesurandama nei priemonių, nei ypatingo noro - tai kam tokia 'selektyvi diskriminacija'? Dėl viso to, iki šiol tų vadinamųjų 'karo nusikaltėlių' gaudymas nebuvo sėkmingas. Tik 1978 metais, buv. demokratų kongresmanei iš N. Yorko Elizabeth Holtzman spaudžiant, buvo sudarytas specialus skyrius. Atstovė ieškojo populiarumo savo tautybės rinkikų tarpe, o reikalaujant nubaudimo visados turi didesnio pasisekimo negu siūlant atleidimą.

Teritorija, kurioje įvyko nusikaltimai, yra sovietų žinioje, todėl - kaip rašo NEWSWEEK, šm. sausio mėn. Teisingumo D-to pareigūnai nuvažiavo į Maskvą, kur jiems pagalbą pažadėjo generolas Rudenko, sovietų kaltintojas Nurembergo byloje. Tas savitrašis neslepia dėl to savo pasitenkinimo. Girdi, Rudenko sutiko kooperuotis, nepaisant to, kad JAV-Sovietų santykiai buvo atšalę dėl invazijos į Afganistaną! O kad sovietai yra iš tikro tokiomis bylomis suinteresuoti, nes tai padeda diskriminuoti visus emigrantus, Teisingumo D-to išminčiai suprasti nepajėgė. Dar daugiau - Generalinis Prokuroras Civiletti pats stojo Vyriausime Teisme prašydamas nereikalauti griežto įrodymo, kad kaltinamasis nuslėpė faktą, kuris būtina jam užkirsti kelią įvažiavimui į JAV. Vieno ukrainiečio byloje Civiletti ragino nustatyti, kad užtenka tik, kad tas faktas galėtų (might) vesti prie vizos nedavimo.

Teismo sprendimo laukiama lapkričio viduryje. Aišku, kad reikia stebėtis likimo ironija privedusia prie ieškojimo Maskvos talkos prieš įtariamus žydų genocidu, tos pačios Maskvos, kuri yra svarbiausia mirtino Izraelio priešo P.L.O. rėmėja (žiūr. apžvalga). Bet ar teisingumo deivė nevaizduojama užrištom akim?

(vm)

Khomeini bandė 'balsuoti'...

POSŪKIS Į DEŠINĘ

(Atkelta iš 1 psl.)

gali būti priversti tą ginklavimąsi sumažinti. Bet, žinoma, taip juos gąsdinant Reagano tautiečiai gali išsigąsti naujų aukų daugiau negu sovietai. Ir dėl viso to negali tikėtis naujų ir užsienio politikoje. Bet ir čia geresnis, tikėjimas, varžovo - ar tiesiog priešo - pažinimas gali daug padėti. Reaganas visai teisingai teigė, kad tik stiprumas gali išlaikyti taiką. Bet stiprumas, kaip ūkinio problemų išsprendimas, reikalauja aukų. Ar demokracija gali priversti aukotis savo piliečius taikos metu? Tai yra klausimas, kuris dar negavo atsakymo.

Sąjungoje ir 662 sovietai Amerikoje. Per šiuos metus pirmą pusmetį tik 72 amerikiečiai mokslininkai pabuvojo Sovietijoje ir 117 sovietai Amerikoje. Pasikeitimas mokslininkais sovietams yra labai svarbus mokslo ir technikos pažangai.

Dabar Madrido konferencijos ruošia yra užkliuvusi už Vakarų reikalavimo duoti pakankamai laiko iškelimui sovietų nesilaikymų Helsinkio Akto, o sovietai tam skirtą laiką siūlo labai apriboti. Varšuvoje susirinkę sovietų bloko užsienio reikalų ministrai pareiškė, kad Madrido konferencijos 'pasisekimas' priklauso nuo 'konstruktyvios atmosferos, bendradarbiavimo klimato', išvengimo 'politinės konfrontacijos'. Sovietų nelaimei, jie nedaug tikėjosi ir iš Carterio, kuris esąs pavojuoją Brzezinskio įtakoje.

KODĖL DRAUDŽIA?

Vieno mūsų laisvinimo veiksnio įtakingi pareigūnai aiškina privačiai mūsų visuomenei, kad JAV-ių valdžios organai yra uždraudę rezistentui bėgliui Vladiui Šakaliui teikti amerikiečių spaudai pareiškimus apie padėtį pavergtoje Lietuvoje. Minimi pareigūnai vienu atveju yra atmetę ir LB-nės darbuotojų pastangas V. Šakalį suvesti su amerikiečių spaudos reporteriais, nors

šie ir rodė norą. Siekdama informaciją dėl tariamo draudimo patikrinti, JAV LB Visuomeninių Reikalų Tarybos narė Aušra Zerr kontaktavo Valstybės departamentą. Pabaltijo skyriaus viršininkui Thomas Longo esant išvykus, jo pavaduotojas sutiko klausimą ištirti. Keletai dienų praėjus Valstybės departamentui pareigūnas painformavo Aušrą Zerr, kad jokių draudimų bei varžymų V. Šakaliui nėra ir nėra buvę. Jis gali nevaržomas su spaudos atstovais kalbėtis ir teikti pareiškimus. Žinant V. Šakalio nusiteikimą, "kad jo išėjimas viešumon šeimai negali daugiau pakenkti (ELTA Nr. 9)", tenka apgailestauti, kad mūsų tarpe esama asmenų, kurie dėl neiškių sumetimų užkerta progą išskelti faktus apie pavergtą Lietuvą ir jos kančias svetimųjų spaudoje.

(LB Inf.)

Wanted 1st Class Skilled
NUMURA OPERATOR
(FOR NIGHT SHIFT)
Must be familiar with tolerance requirements of the special machine tool industry.
Ideal working conditions in Farmington Hills and the best benefit package in town. Contact the PLANT SUPERINTENDENT.
PRECISION
SPINDLE & UNIT CO.
313-471-0460
(44-50)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomėnė • Nepaspausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

GERA PRADŽIA — JAU PUSĖ DARBO!

Minint Dirvos 65 metų sukaktį, į klausimą 'kas toliau' atsakant, pirmų pirmiausia iš kyla reikalas atitinkamai ugdyti jaunąją kartą, kad ji tęstų senųjų veteranų pradėtą darbą.

Dirva gauna daug laišku. Vieni jų laikraštį užgria, kiti kartais ir papriekaištuoja, bet kada redaktorius jiems atsako, paprastai jie sutinka, kad neįmanoma visus iš karto patenkinti. Betgi liūdniausia darosi sulaukus trumpus, maždaug tokio turinio laiškus: 'Old man passed away. Please cancel the subscription', arba 'Mamė nebemato, nebėr kas jų poperį skaitytu, nebesiuntinėkite'. Vadinasi, tuose namuose ne tik lietuviškas laikraštis nebereikalingas, bet ir lietuviybė jau seniai mirusi. Jūs jau galime (ir turime) nurašyti į mūsų tautos nuostolį.

Šiandien daugiausiai JAV prenumeruojami laikraščiai tepasiekia tik apie pusę savo ištikimųjų prenumeratorių skaičiaus, palyginti su tuo, kokį tiražą turėjo savo laiką Vokietijos stovyklose leisti laikraščiai. Tada juos prenumeruodavosi ir pirkdavosi ne čia išgyvenę naujieji ateiviai, bet be aiškos ateities Unrris ir Iro šelpiami bedarbiai. Knygų, kurias amerikietišku terminu galėtume pavadinti 'best selleriais', tiražas dar mažesnis, vos apie trečdalis, ar dar mažiau. Čia jau kažkas nebeįmanoma.

Turime ieškoti priemonių, kaip į lietuviškus namus galėtume nuvesti savo laikraščius, o iš leidyklų sandėlių perkelti knygas ne tik į kuklius pensininkų namelius, bet ir pučnias profesionalų ar verslininkų rezidencijas.

Gal ir per daug optimistiškai galvojame, vis dėlto manom, kad bendromis pastangomis, ne vien tik gerais norais ir skambiais žodžiais, tai galėtume padaryti anksčiau, negu nepriklausomos Lietuvos mokyklų auklėtiniai baigs išvykti į anapus, o jų vietoje gyveniman žengs jų vaikaičiai, kuriems šiandien skirti sudai lituanistinėse mokyklose metai iš metų vis daugiau tuštėja.

Bendromis, sutelktinėmis pastangomis galima daug kas padaryti. Ne kitaip Lietuvių Fondas peržengė dviejų milijonų dolerių ribą. Surengiamos masinės tautinių šokių šventės, su pelnu balansuojančias savo apyskaitas. Išstius dešimtmečius išsilaiki Chicago lietuvių opera. Apskritomis sumomis finansuojame daugelį kitų svarbių ir netaip

svarbių užsimojimų. Kodėl panašiu būdu negalėtume sukelti sąjūdį, kuris išblaškytų abejingumą ir sužadintų visuotinę pagarbą ir paramą išeivijoje spausdinamam lietuviškam žodžiui - laikraščiams ir knygai. Nekartą toje pačioje Dirvoje buvo prašyta paraginti savo kaimynus, pažįstamus ir gimines, kad jie užsisakytų laikraštį. Kiekvienas žinome, kad nesprenumeruojančiųjų skaičius yra kelis kartus didesnis negu prenumeratorių. Bet leidėjai jų negali pasiekti, itikinti ir paveikti. Tą gali atlikti tik tie, kurie su jais palaiko asmeninį kontaktą, rečiau ar dažniau susitinka.

Jeigu kiekvienas pasistengsime surasti laikraščiu bent po vieną naują prenumeratorių savo apylinkėje, jeigu patys nusipirksime bent viena knyga daugiau negu ligi šiolei, jeigu sukaktuvių, vardinių ar didžiųjų švenčių proga vietų kitų dovanų pradėsime naudoti lietuvišką knygą, bus padaryta gera pradžia lietuviškam spausdinamam žodžiui ir jo puoselėjams pagerbti, o pagal seną lietuvišką patarlę - 'gera pradžia - jau pusė darbo'!

(al)

Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas sveikina Dirvos redakciją, leidėjus ir bendradarbius, švenčiant 65-rių metų laikraščio gyvavimo sukaktį.

Gėrai suprantame ir giliai įvertiname lietuviškos spaudos reikšmę, išlaikant gyvą lietuvišką žodį ir ugdat tautinį susipratimą bei kultūrą išeivijoje. Neužmirštame, kad spaudos išlaikymo darbas reikalauja daug pasiaukojimo ir pasišventimo iš visų jos darbuotojų.

Švenčiant šį garbingą Dirvos jubiliejų, su pagarba prisimename jos atliktą svarbų darbą ir reikšmingą įnašą lietuviybės išlaikyme, ir linkime dar ilgas metus gyvuoti ir lietuvišku žodžiu gaivinti lietuvių tautinę sąmonę.

MARIA RUDIENĖ,
Balfo pirmininkė

Nuoširdžiai sveikinu mūsų mieląją Dirvą, visus jos buvusius bei esamus leidėjus ir redaktorius. Nors ir sunkiose, nepalankiose sąlygose, jie išstius 65-rius metus be pertraukos Dirvos skiltyse ištvermingai puoselėjo tautinę kultūrą, garsino Lietuvos vardą, drąsiai gynė jos idealus ir garbę, kartu teikdami visokeriopą lietuviškojo gyvenimo ir pasaulinių įvykių informaciją.

Ateičiai nuoširdžiai linkiu tokios pat ištvermės, o sėkmingesniai Dirvos užsibrėžtų tikslų siekimui susilaukti reikšmingesnės ir dosnesnės visuomenės paramos.

KAZIMIERAS MAŽONAS

Vos atvykau į šį kraštą, tuojau pat su Dirva susipažinau ir susidraugavau taip, kad ji visą laiką buvo ir tebėra mano labiausiai laukiama viešnia, o per paskutinius aštuoniolika metų lyg ir miela gimnaitė. Kiekvieną jos numerį godžiai skaitau nuo pirmosios ligi paskutinės eilutės ir džiaugiuos jos nenuilstančiomis pastangomis, kviečiant išeivijos tautiečius iš šalutinių kelių bei takelių į didįjį vieškelį, vedantį į gimtuosius namus išlaisvintoje Lietuvoje.

Dirva gimė neramiais laikais, anksčiau negu daugelis dabartinių jos gerbėjų, ir juos tikrai pragyvens, jeigu kiekvienas ją remsime, kas kuo galėdamas ir kaip tik beišmąnydamas. Dar gabaliukas metų iki Dirvos šimtojo gimtadienio, nuoširdžiai linkėkime ir padėkime jai to sulaukti.

SIMAS KASELIONIS

RAINIO MUZIEJUS ŠVEICARIJOJE...

(Atkelta iš 1 psl.)

sitarnavę pensiją, mėgsta nutupti tame saulės balkone. Kas Amerikai Kalifornija ir Florida, tas Šveicarijai Tesinas. Bet ir vokiečiai, olandai, skandinavai, išsiilgę saulės bei šilumos, neretai apsigyvena šiame jaukiame kampelyje.

Kaip ir daugelyje šiaurės Amerikos valstybių, taip ir Tesino kantono (atsieit "valstybės") sostinė įsikūrusi ne išgarsėjusiose vietovėse, bet mažai kam žinomame mieste. Kantono sostinė vadinasi Belinzona, kur tik retas keleivis sustoja, o visi kiti traukia toliau į pasaulinį vardą turinčias vietas — Lugano ar Locarno ar Ascona.

Artinantis prie Lugano prie to pat vardo ežero, akį pirmiausia patraukia du savaime ne taip jau aukšti kalnai, kurie kaip sargai sergėja miestą, atrodantį tarytum nutapytą pagal propagandinę atvirutę. Tie kalnai vadinasi San Salvatore ir Monte Bre. Gyventojų atžvilgiu, palyginus su Ria de Janeiro Brazilijoje, Lugano tebtų kaimas, bet bendras abiejų miestų vaizdas turi daug panašumo. Lugano išsidėstęs amfiteatriskai ežero įlankoje. Monte Salvatore kairėje šauna į padangę per daug statmeniškai, kad jo šlaituose galėtų pritaipyti žmogaus būveinė, bet užtat žemesnis ir ne toks atkarus antrasis Lugano sargas — Monte Bre — nusėtas vilų kone iki pat viršūnės. Čia gyvena (ir mirė) Vasario 16 akto signataras, nusipelnęs

diplomatas Dr. Jurgis Šaulys. Čia mirė ir kitas nepriklausomybės akto signataras — prelatas Kazimieras Šaulys. Beje, jie nebuvo broliai, net tiesiogiai negiminės. Tačiau abu valstybės vyrai buvo artimai susidraugavę.

Mane šį kartą į Lugano atvedė latvių kultūros veikėjų suvažiavimas, vykęs to pat Monte Bre papėdėje, Castagnolos vietovėje. Dar neseniai tai buvo atskira vietovė su savo savivaldybe. Plečiantis Lugano, Castagnola buvo įjungta į šio miesto ribas.

Castagnolos vardas turi latviams ypatingą skambesį. Čia po 1905 m. revoliucijos prieglobstį surado didysis latvių poetas bei dramaturgas Janis Rainis ir jo žmona Aspazija, irgi poetė. Jiedu išgyveno Castagnoloje iki 1920 metų pavasario, kai grįžo į laisvą Latviją, triumfališkai sutikti visos latvių tautos, atrėmusios tiek bolševikų, tiek bermontininkų pasikėsinimą į jaunos nepriklausomos valstybės egzistenciją. Rainis buvo didelis lietuvių tautos bičiulis, pramokęs jos kalbos, gyvenęs Lietuvoje, savo gausiuose veikaluose rašęs ir mums artimomis temomis.

Materiališkai vargingai vertęsi Rainiai gyveno nedidukiam namelyje Castagnoloje, iš kurio atsivėrė žavingas vaizdas į Lugano ežero žydriuosius vandenius bei į anapus ežero dunksantį kalnyną, jau Italijos teritorijoje. Gyvendamas tremtyje, Rainis sukūrė brandžiausius savo kūrinius.

Prie namelio, kuriame gyveno Rainiai, Lugano miestas prikaldo paminklinę lentelę, o kai prieš kelerius metus pastatas buvo nugriautas, Rainiui ir Aspazijai pagerbti įrengta toje vietoje aikštelė, ant kurios abiems rašytojams pastatytas paminklas. Netoliese esantis nedidelis sodnas pavadintas Rainio ir Aspazijos vardu.

Šiomet laisvajame pasaulyje įsikūrę latviai surengė savo kultūros veikėjų suvažiavimą Castagnoloje ryšium su tuo, kad ten Lugano miestas įrengė patalpas literatūriniam muziejui, skirtam, tarp kitų, Rainiui bei Aspazijai ir Adomui Mickevičiui. Tuo savo palankumu Lugano miestas norėjo atžymėti rytų Europos tautų laisvės kovotojus. Castagnola latvių tautai pasidarė tam tikra šventovė. Į renginį iš pavergtosios Latvijos atsiųsta gvardikų puokštė latvių tautinių spalvų — raudona ir balta — derinyje.

Pats latvių kultūrininkų suvažiavimas vyko Castag-

nos buvusios savivaldybės (municipalitet) rūmuose, kuriuos Lugano miestas pavedė latvių renginiui. Kaip ir galima buvo laukti, programoje vyravo Rainio ir Aspazijos asmenybės bei jų kūryba. Latviai tokius suvažiavus Europoje rengia kas 3-4 metais. Šių metų renginys buvo šeštasis.

Šia proga galima pastebėti, kad Vakarų Europoje prisiglaudę lietuviai praeitą vasarą surengė jau 27-tąją "Studijų savaitę", o jos programa apėmė daug platesnio, visuotinesnio pobūdžio problematiką. Ir dalyvių buvo žymiai daugiau.

Kaip jau minėjau, latviai pasirūpino, kad jų dainių pora — Rainis ir Aspazija — surado vietą literatūros muziejuje Lugano mieste. Lenkai turi savo muziejų Rapperswilyje ir kitose vietovėse savo kultūrinės institucijas. O lietuviai — nieko.

Tuo tarpu vien Fribourgo universitetas yra paruošęs didelį skaičių lietuvių šviesuolių, kurie vėliau pasižymėjo daugelyje sričių. Sąrašas lietuvių, kurie sėmėsi mokslo šiame universitete, apima ne vieną būsimąjį vyskupą ir net vieną arkivyskupą — palaimintąjį Jurgį Matulaitį. Tame sąrašė aptinkame tokias pavardes kaip poetą Putiną-Mykolaitį, filosofą Stasį Šalkauskį, užsienių reikalų ministrą dr. Juozą Purickį ir t.t. ir t.t.

Ir vis dėlto Fribourgo mieste šiandien niekas neludija, kad ten būtų gausaus būrio lietuvių, kurie vėliau įkoptų į lietuvių tautos, Lietuvos valstybės ir Katalikų Bažnyčios hierarchijos pačias viršūnes.

Be Rainio ir Aspazijos, Šveicarijoje niekuomet negyveno didesnis latvių būrys, kuris būtų padaręs gilesnių įspaudų mūsų kaimynų gyvenime. O Fribourge turėjo būti pastatytas koks paminklas arba įrengta memorialinis kampelis, kuris būtų bylojęs apie lietuvių. Tuo, man atrodo, turėjo pasirūpinti tie tautiečiai, kurie patys ten mokėsi. Bet, matomai, niekam tokia mintis neatėjo į galvą. O labai gaila...

Petras Volungė

IMMEDIATE

MACHINIST Expd., 1st & 2nd class, lathe & milling machine. Some exp. on N.C. Bridgeports helpful. Excellent starting pay & all company paid benefits, including major medical & co. paid pension plan. Call JACK WINSLOW at MULTITURN MFG. INC., 316/586-2244.

(39-45)

OPPORTUNITY FOR STRUCTURAL STEEL DETAILER/CHECKER

Minimum five years experience. Full benefits, including retirement/profit sharing & steady work.

Apply can or send resume to: ALAMO STEEL MACHINE

Box 9098

Austin, Texas 78766

(44-3)

Krikštynos Clevelande

J. Šoliūnas

Ir aš ten buvau. Alų, midų gėriaus ... Taip, kaip toj dainoj.

Vos savaitės senumo mūsų jaunoji LB Socialinių reikalų Taryba (ipilietinta Chicagoje spalio 25-26 d.d. IX-sio LB Krašto Tarybos suvažiavime) jau lapkričio 1-2 dienomis buvo 'pakrikštyta' Clevelande.

Tai buvo prisimintinas savaitgalis Clevelando lietuviams ir daugeliui svečių.

Najagimės geru krikštu rūpinosi jos 'tėvas' dr. A. Butkus, Socialinių Reikalų Tarybos pirmininkas. Jis šios progos metu buvo tartum gyvsidabris. Niekaip nesugaunamas, niekaip nesulaikomas.

Kaip toj operoj: Butkus čia, Butkus ten ... Butkau, Butkau, butt...

Anava, Clevelando lietuvininkai skundėsi, kad savaitgalis buvo per judrus. Buvo neįmanoma visur suspėti. Stai: dail. R. Jonynaitės-Zotovienės paroda, Ryto Babicko 'vaiko' - okteto 21-sis gimtadienis (labai gražu dabar - vaikas tapo bernu, sulaukė pilno amžiaus, galės visus barus lankyti, nereikės tėvų klausyti ...); socialinės gerovės simpoziumas, Ohio lietuvių gydytojų metinis susirinkimas - viskas vieno savaitgalio metu.

Buvo vienas malonumas sušilus lakstyti po visus pobūvius.

Stai parapijos (kur pabėgėlis iš Chicago Gediminas klebonauja) salėje matėme dail. Zotovienės vandenį su sumerkta gėle (taip jos dauguma akvarelinių darbų savo įžangos žodyje apibūdino V. Butkienė). Taip ir norėjosi viena, kita gėlę pasivogti. Bet būtų buvę negražu. Ir neįmanoma, nes salė buvo apšviesta ir tiek daug žmonių, tokių gražių ir malonių, ten buvo.

Paskum, naktop, Jurgelinės parapijos salėje Babickų Ryto vadovaujamas oktetas, pasipuošęs su soliste Grigaliūnaite keliavo dainos keliu per visus savo 21-rius metus (repertuaras sudarytas buvo iš vienos, 'geriausios' tų metų dainos). Iš tikro tas visas amželis prabėgo lyg sekundė. Sis oktetas vertas ir kitų kraštų lietuviams parodyti. (Jei Nerija pajėgė nuplaukti net P. Amerikon, tai kodėl gi šie 'pilnamečiai' vyrai negalėtų būti nusiųsti Australijon? Pagalvok apie tai, p. Kamantai).

Sestadieniniai nuotyčiai buvo įžanga naujos Socialinės Reikalų Tarybos krikštynose.

Mat, sekmadienį, pasimeldę Dievuliui, daugel lietuvių vėl sugužėjo kun. Kijausko parapijos salėn.

Prasidėjo simpoziumas. Socialinės gerovės reikalais. Pradžia - klebonėlio malda už naująją Tarybą. Paskum 'tėvo' Butkaus įžanginis žodis, išspėjęs, kad visi kalbėtojai ir klausėjai būtų labai 'trumpi'. Paprastai savo iškalbomis mūsų tautiečiai būna labai ilgi, ištįsta savo aiškinimais per visą Lietuvos istoriją. Deja, sekmadienį daktaras Butkus labai greit išgydė visus nuo tos ilguminės ligos. Butkus čia, Butkus ten ...

Jis visus kalbėtojus padarė nykštukais. Ir gerai. Kitaip dar, turbūt, ir dabar būtume klausęsi gausių kalbėtojų.

Jų buvo keli. Pradžia davė prof. dr. V. Bieliauskas, žinomas mūsų psichologas iš Cincinnati universiteto. Jo pastabos buvo kondensuotos ir labai gyvenimiškos. Jis mums nurodė, kad lietuvių bendruomenė turi pareigą rūpintis pirmiausiai savo tautiečių socialine gerove. Tik šiuos klausimus sutvarke mes turėtume rūpintis švietimu, kultūra, politika. Lietuvių bendruomenė yra atsakinga už savo narių vienišą senatvę, skurdą ir izoliaciją. Daugel mūsų tautiečių yra nelaimingi, nes jie nieško parmos, daugel veikėjų yra nerealūs, nes užmiršta populiarinti socialinės gerovės problemas. Toliau sekė G. Sužiedėlienė, M.S., pranešimas. Si mūsų veikėja sostinėje yra darbuoti. Ji šiuo metu uoliai ruošiasi vadinamoms 'mažutėms' konferencijoms. O jų bus dvi: pirmoji lapkričio viduryje Baltimorėje, o antroji - Clevelande, gruodžio mėnesio pradžioje (4-6 dienomis). Kas įdomu, jog šios konferencijos (Mini-Conference on Euro-American Elderly) turi daug energingo lietuviško kraujo. Viena iš tų konferencijų koordinatorių yra pati Sužiedėlienė. Jos kelias į Konferencijas veda per Katalikų un-tą Washington, kur jina dirba sens tančiųjų žmonių centre (Center for Pre-Retirement and Aging).

Ji savo žodyje susirinkusiems pranešė apie lietuvių vykdomas pastangas, kad jie socialinės gerovės srityje nebūtų užmiršti ar nustumti šalin. Tačiau ir patys lietuviai, anot jos turi daugiau rūpintis savo senstąją karta. Jis priminė,

kad nėra realu labai uoliai domėtis mūsų politiniu gyvenimu, užmirštant mūsų socialinės gerovės rūpesčius.

Ji ragino lietuvišką visuomenę suintensyvuoti mūsų veiklą - ypač minėtose konferencijose. Lietuviai turės teisę į konferencijas pasiūsti delegatus ir ta teise turėtų pasinaudoti. Labai svarbu, kad mūsų balsas būtų skardus ir skaičiai gausūs. Labai svarbu mums domėtis pirm pagrindinėmis problemomis, užmarštin nenustumiant senstąsios kartos problemų.

Visdėlto, šio simpoziumo svarbiausias žodis priklausė dr. prof. R. Kulienei iš Chicago. Jos žodis buvo svarbus todėl, kad ji kalbėjo apie svarbiausią rūpestį - Clevelande vykdomą vyresniųjų (virš 60 m.) lietuvių surašinėjimą. Nuo šio surašinėjimo sėkmės ar nesėkmės priklausys tolimesnis mūsų socialinių problemų realizavimas. Anot profesorės, jeigu Clevelando lietuviai visi - ar bent daugumas - neužsirašys, neužpildys reikiamų anketų, tai tolimesnis socialinės gerovės problemų vystymas ir įgyvendinimas bus neįmanomas. O pastangos bus bergždžios, nes 'sausos - niekas neklauso'. Atseit, jei mes norėsime kurti lietuviškas sodybas, turėsime federalinėje valdžioje prašyti doleriukų. O tos žalios medžiagos mums niekas neduos, jei mes nesurašysime lietuvių, jei mes valdžiai neparodysime skaičių. Vadinasi - susiskaičiuokime, arba išnykime.

Jos žodis buvo labai realus, nes ji aiškiai nurodė, kodėl Clevelando lietuvių surašinėjimas, žūt būt, turi būti įvykdytas. Surašinėjimo metu lietuviai turi sužinoti skaičių, atrasti savo tautiečius, surinkti duomenis apie paramos reikalingus asmenis. Tautietis turi patarnauti tautiečiui, turi palyginti savo jėgas su kitomis etninėmis grupėmis.

Clevelando lietuvių surašinėjimo pasekmės nulems tolimesnį konkretumą ir realistikumą mūsų socialinės gerovės gyvenime. Dabar, atrodo, be lieka tik paraginti visus tos kolonijos lietuvius, virš 60 metų, uoliai atlikti savo pareigą ir užpildyti gautąją anketą. Tuo būdu visi bendruomenės nariai tiesioginiai parems išspręsti mūsų socialinės gerovės problemas.

Simpoziume buvo pranešta

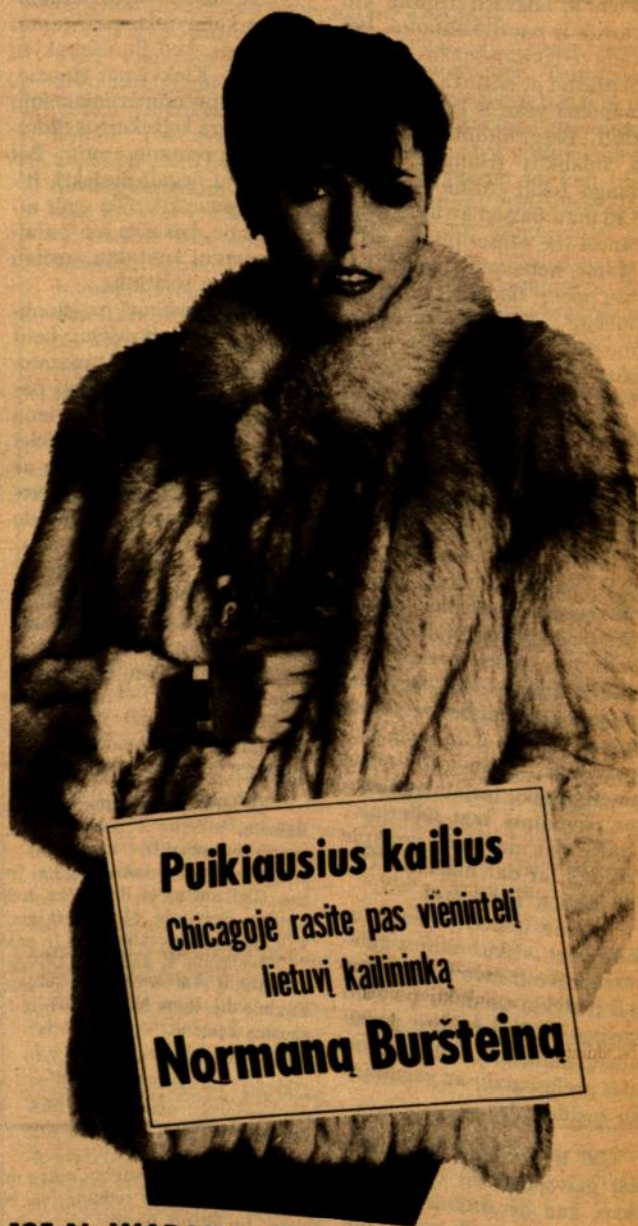
Socialinės gerovės savaitgalio vadovas dr. A. Butkus.
V. Bacevičiaus nuotr.

ir apie Tarybos pastangas suaktyvinti informaciją apie socialinę gerovę mūsų spaudoje. Siam uždaviniui atlikti yra planuojama dažniau informuoti visuomenę apie visus socialinių reikalų tarybos dar-

bus ir ateities planus.

Baigiant simpoziumą dr. A. Butkus pristatė naująją tarybą ir padėkojo visiems už dalyvavimą.

Viską baigus nebuvo sugiedotas Tautos himnas.

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

IŠKIRPTI

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 10 dol. ir prašau atsiųsti naujai išėjusią Bronio Railos knygą "VAIVOS RYKSTĖ".

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

Oktetas koncerto metu su sol. Irena Grigaliūnaite.

P. Nasvyčio nuotr.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Ringailės Zotovienės meno kūrinių paroda

Vladė Butkienė

Dail. Ringailės Jonynaitės-Zotovienės tapybos parodos, įvykusios 1980 m. lapkričio 1-2 d.d. Clevelande, DMNP parapijos salėje, Vladė Butkienės atidarymo žodis.

Praėjusių Kalėdų metu dail. Ringailė Jonynaitė-Zotovienė susitikime Floridoje, Juno Beach. Tada ji sakėsi esanti pakviesta surengti savo tapybos parodą New Yorke. Mes, ten atostogavę clevelandiečiai jokių būdu nenorėjome nusiileisti New Yorkui ir išgavome

iš Ringailės pažadą neužmiršti ir mūsų. Ji savo pažadą išpildė, nors turėjo gerokai padirbėti.

Ringailės kviečiama mielai pasidalinsiu keliomis mintimis apie dail. Ringailę Jonynaitę-Zotovienę ir jos tapybą.

Kai kurie clevelandiečiai jos darbų yra matę kituose miestuose, ar net ir pačiame Clevelande 1977 m. birželio 15 d. Passaulio ir JAV Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimo metu.

Jonynų plati giminė lietuviams gerai žinoma istorijos,

inžinerijos, literatūros ir meno srityse. Ir Ringailė jungiasi į kūrybingųjų Jonynų eiles, nors ant savo paveikslų rašo R. Zotovienės pavardę.

Lietuvoje Ringailė studijavo Kūno Kultūrą ir ją baigė. Tremtyje, Vokietijoje, nukrypo į Formaciją. Menu pradėjo domėtis atvažiuavusi į JAV. Čia ji ėmė savęs klausti, kokius polinkius ir gabumus yra atsinešusi į šį pasaulį, kurioje srityje juos galėtų geriausiai panaudoti, kuriuose rastų asmeninį pasitenkinimą.

Atvirai kalbant, jei Ringailė būtų buvusi krikščyta Ringailos vardu, jei šią džiaugsmų ir malonumų pakalnę būtų išvydusi berniuko akimis, tai beveik nuo pat lopšio dienos jai būtų buvę aišku, kuo ji bus užaugusi. Kaip moteriai, jai užtruko gana daug metų kol paaiškėjo, kad be tradicinių moters atributų: samčio, keptuvės, šluotos ir pan., ji dar puikiai sugeba valdyti ne tik antakiams ir lūpoms dažyti pieštuką, teptuką ne tik nagams nusilakuoti, bet kad juo gali dažus tepti ant popierio bei drobės, o paskui dar ir kitiems savo darbą parodyti! Tuo jis ir igyvendina savo kaip individo sugebėjimus ir troškimus.

1953 m. Ringailė įstoja į Chicagos meno Institutą. Pradžioje studijuoja pritaikomąjį meną - madų projektavimą (Fashion Design), bet pastebi, kad tai jos nepatenkina. Profesoriai irgi mato, kad jos gabumai siekia toliau ir pataria sukti į grynąjį meną. Taip ji pasirenka tapybą ir tris metus ją studijuoja. Vėliau studijas gilina Oakland Community kolegijoje, Birmingham - Bloomfield Art Association Detroit. Lighthouse Gallery, Miami, aktyviai dalyvauja Amerikos menininkų tarpe, naudodamasi jų rengiamomis paskaitomis ir kursais tapybos srityse. Taip pat aktyviai dalyvauja jų galerijose išstatydama savo darbus.

Ringailė yra detroitieškė, bet gerą metų dalį praleidžia Floridoje, Juno Beach. Čia Zotovai turi puikiai įrengtą vilą ir labai tinkamas sąlygas kūrybai. Kad Ringailė tas sąlygas naudoja tapybai, matome iš šiais metais surengtų jos vienos dviejų parodų. New Yorke ji išstatė 35 paveikslus, iš kurių 11 pardavė. Į Clevelandą atvežė irgi tiek pat, papildydama naujais darbais.

Nuo to laiko, kai Ringailė ėmė domėtis tapyba, dalyvavo eilėje lietuvių ir amerikiečių surengtose parodose: Chicagoje, Detroit, Toronte, New Yorke, Miami, Juno ir Palm Beach, o dabar - Clevelande. Šiuo metu jos paveikslų kaba Floridos galerijose tarpe daugelio garsių Amerikos dailininkų ir randa gausų būrį pirkėjų.

Keturiose parodose Ringailė buvo išskirta pirmąja arba

Dail. Ringailė Zotovienė

J. Garlos nuotr.

antrąją premiją, o prieš metus gavo pirmąją premiją net iš 60 amerikiečių akvarelistų tarpo. Malonu ir mums pasididžiuoti ir pasidžiaugti Ringailės pasisekimais ir laimėjimais. Toliau norėtusi peržvelgti Ringailės darbus. Šioje parodoje matome akvarelinę ir aliejinę tapybą. Nors Ringailė labiau mėgsta akvarelę, bet pagreičiui neapleidžia ir aliejaus. Jos temos yra gelės, gamtos vaizdai, jūra, ne kartą pilni nostalgijos tėviškos peizažai, nukelianti žiūrovą į gimtąjį kraštą.

Giliau į Ringailės tapybą pažvelgęs matai, kad ji nepiešia, kaip sakoma 'iš natūros', nepasistato prieš akis kokio augalo, vazos, neieško specialaus pozuotojo ar gamtovaizdžio, kuris patrauktų jos akį. Matytus, jaustus arba kaip nors kitaip jos vaizduotę paveikusius įvaizdžius Ringailė paveiksle atkuria savo fantazijos vedama. Šiais laikais daugelis dailininkų šitaip piešia. Kai kurie sakosi nežiną, ką sekančiame paveiksle nupieš, kol nepaima į ranką teptuko. Tokiu būdu, jie sakosi, savo darbuose išgauna spontaniškumą. Negalėčiau pasakyti, ar Ringailė irgi taip daro, bet kad ji piešia be modelio, yra aišku. Dėl to ir jos tapyboje jaučiamas spontaniškumas ir iš kitos pusės trūkumas naturalaus grubumo.

Piešiamus daiktus Ringailė grupuoja pagal savo estetinį pajautimą. Imu pavyzdžiui geles. Jų kompozicijos pagrindas man šiek tiek primena visiems gerai žinomą japonų gėlių merkimo būdą (Art of Flower Arrangement). Kompozicijos atžvilgiu jų merkimo būdas yra toks puikus, visada įdomus, visados kitoks, tiesiog stebinantis, bet drauge jis išima naudojamą augalą ar daiktą iš natūralios ir perkelia į tam reikalui specialiai sudarytą aplinką. Gaunasi išpūdis

labai estetiškai sumerkty gėlių labai malonus ir akį patraukiantis, kaip anglai sako: too good to be true. Tačiau kartais akis pasiilgst šio to ir ne taip dailaus.

Akvarelių technika Ringailės darbuose yra labai gera. Paveikslai niekad nėra pertepiti, neapkrauti storu sluoksniu dažų. Akvarelė tada yra gera kai per dažus persimato popierius. Tada joje jaučiamas lengvumas, spalvų grynumas, matosi piešėjo sugebėjimas iš anksto susimaišyti dažus norimam spalvos niuansui išgauti. Gal kai kas pasiges Ringailės akvarelėse stiprių, ryškių, tamsių spalvų. Tačiau kiekvienas menininkas turi savo spalvų koloritą, tuo jis skiriasi nuo kitų.

Ringailės tapyba liudija labai jautrią akį spalvų ir atspalvių deriniuose ir labai jautrią ranką, valdančią teptuką taip kad jis brūkšteltų kaip tik toje vietoje, kur yra reikalinga linija ar dėmė siužetui išryškinti, kompozicijai išbalansuoti, greta esančio teptuko brūkšniui ar plotmei pastiprinti, jo atspalvį sušvelninti ar paryškinti. Tą pat galima pasakyti ir apie tas akvareles, kurias Ringailė tapo liejimo būdu. Čia spalvos jai neužbėga viena ant kitos, nesudarko norimo išgauti efekto, o tam reikia daug kantrybės. Esu kažkada skaičiūsi, kad vienas labai garsumo dailininkas dėl tos priežasties tapydavo kelis paveikslus iš karto, o kol dažas džiušta, dar išeidavo užvalgyti arba po sodą pasidairyti.

Kiek akvarelėje Ringailė yra švelni, subtili, tiek aliejinėje tapyboje ji splavinga, sodri, drąsi linijose ir teptuko valdyne. Pav. jos tapoma jūra juda, tyška, bėga, kvėpuoja. Čia jau nebėra tokio akvarelinio švelnumo, permatomumo. Ji pakeičia tirštą dažų sluogsnis. Tik ir čia išlieka Ringailės akis labai jautri spalvoms ir jų deriniams.

Mielasis p. Gedgaudai,

Jums vadovaujant, Dirva visą laiką rėmė ir dabar teberemia naudingus mūsų visuomenės užsimojimus, o lietuviai savo nepaprastu jėga prisidėjo prie mūsų miesto išugdymo.

Aš žinau, kad Jūs ir Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis gali pagrįstai didžiuotis didžiais nuopelnais, Dirvos pasiektais per paskutinius 65-rius metus.

Tegul Jūsų vadovaujama Dirva ir toliau pasilieka vienu iš tų stulpų, kuriais remiasi didžiojo Clevelando lietuvių visuomenė. Linkiu Jums gražiausios sėkmės per ateinančius metų metus.

GEORGE V. VOINOVICH,
Clevelando Miesto meras

Dirvos 65 metų sukaktis duoda gerą progą išreikšti didelę pagarbą ir dėkingumą visiems tiems,

kurie Dirvą įsteigė,
kurie ją leido ir leidžia,
kurie ją redagavo ir redaguoja,
kurie joje bendradarbiauja,
kurie ją rėmė ir remia.

Dirvos įnašas Amerikos lietuvių gyvenime labai ryškus: ji nuo pat pirmųjų dienų sąmoningai lietuvių išieiviją, stiprina jos meilę Lietuvai, grūdina ją savo užmojuose, teikė informacijas lietuviškiems reikalams ir pasauliniams įvykiams suvokti...

Ypatingai didelis Dirvos nuopelnas tautinės minties stiprinime ir ugdyme lietuvių visuomenės tarpe: tai buvo pagrindinis šaltinis tautinės srovės ryškinimui. Be Dirvos tautinės srovės nebūtų įgijusi tą svorį, kurio ji dabar gali didžiuotis.

Dirva neatlaidžiai kovojo už lietuvių tautos teisę į nepriklausomą gyvenimą ir visada stipriai rėmė tuos veiksmus, kurie rūpinasi laisvos Lietuvos atstatymu.

Sveikinu Redaktorių ir Vilties Draugijos vadovybę ir tikiuosi, kad Dirva dar daug metų tarnaus lietuvių visuomenei, Lietuvos nepriklausomybės atstatymui ir tautinės srovės puoselėjimui.

TEODORAS BLINSTRUBAS

Garbingos sukakties proga sveikiname ir linkime daug, daug darbingų metų! Linkime stiprinti ir gausinti savo skaitytojus ir bendradarbius.

DANGUOLĖ IR EUGENIJUS BARTKAI

Švenčiant Dirvos 65 metų sukaktį, jungiuos į spaudą mylinčiųjų eiles ir linkiu Dirvai augti ir tobulėti, būti mūsų visų vilties žiburui, nenuilstamai kelti pasauliui pavergtos Lietuvos išlaisvinimo reikalą ir pavergėjų nusikaltimus prieš mūsų tautą bei mūsų tautiečius.

VLADAS BLOŽĖ, D. V. M.

Didingos sukakties proga džiaugiuos Dirvos patvarumu, jos darbuotojams linkiu ir toliau jėgų bei ištvermės garbingame darbe, iki jų darbo vaisius — niekad nesenstanti Dirva galės laisvai lankyti skaitytojus nepriklausomam gyvenimui atsikūrusioje Lietuvoje, kaip ji iki šiolei uoliai lankė tautiečius išieivijoje.

PETRAS J. BUČAS

ILGIAUSIŲ METŲ DIRVAI —

POVILAS IR GESTRUDA DARGIAI,
Pittsburgh, Pa.

Per 65 metus jūsų bertas brandus lietuviškai tautiškas žodis rado vešlį dirvą lietuvių visuomenėje.

Šios garbingos sukakties proga linkiu "DIRVAI" klestėti ir likti ištikima tautinės minties puoselėtoja bei žadintoja.

JONAS PETRONIS,
Los Angeles
Lietuvių Tautinių Namų
pirmininkas

Australijos lietuviai

Antanas Laukaitis

SPORTAS IR BENDRUOMENĖ

Gavęs paskutinįjį "Dirvos" 39-ąjį numerį, su džiaugsmu pradėjau skaityti, jau mūsų laikomo pusiau australo (bent giminiškai) savo vyresnio kolegos Jurgio Janušaičio straipsnį "Sportininkams Australijon besiruošiant". Puiki straipsnio pradžia, gražūs atsiliepimai apie mūsų sportininkus ir nepamirštamą Amerikos lietuvių krepšininčių vizitą Australijoje, kada jie, beskindami laimėjimą po laimėjimo ne tik garsino lietuvių vardą, bet taip pat prikėlė visus lietuvius, kurie masiniai sekė kiekvieną jų pasirodymą ir, nežiūrėdami nei darbo, nei laiko, moraliniai ir materialiniai rėmė šiuos lietuviškuosius Amerikos ir Kanados sportinius ambasadorius. Tai buvo pradžia to masinio bendradarbiavimo tarp šių kontinentų jaunimo ir sportininkų. Šis bendradarbiavimas tęsiasi ir šiandien. Nepamiršom mes buvusių krepšininčių vizito, nepamiršom mes ir tų gražių, tikrai brolišių priėmimų, kuriuos turėjo mūsų krepšininčiai, lankydami pirmąjį kartą ir vėliau visi sportininkai dalyvaudami Pasaulio Lietuvių Sporto šventėje Toronte ir vėliau viešnagėje Amerikoje. Tai įspūdziai ir pergyvenimai, įrašyti auksinėmis raidėmis į Australijos sportinį gyvenimą.

Ruošiamės mes ir dabar, ateinančioje mūsų 31-je sporto šventėje, priimti svečius iš Amerikos. Tai nebus svečiai sporto žvaigždės, kaip kad buvo aną kartą, bet į Australiją atvyks jaunimas, pats gražiausias Amerikos lietuvių prieauglis, kurių tarpe matysime mes taip pat jaunąsias sporto žvaigždes — tinklininkus ir tinklininkes, laimėjusius Amerikos jaunųjų tinklinio pirmenybes. Jau dabar yra paruoštas šių jaunųjų sportininkų kelionės maršrutas ir jie, po savo dalyvavimo Australijos Lietuvių Dienose ir Sporto šventėje Adelaidėje, aplankys vėliau Melbourną, Geelongą, Canberrą ir Sydnėjų, visur sužaisdami sportines rungtynes ir susipažindami su šiais miestais, bei ten gyvenančiais lietuviais. Atrodo, kad ir mes bent šiuo tuo galėsime atsilyginti už savo buvusius gražius priėmimus Amerikoje ir Kanadoje.

Tačiau, toliau beskaitant J. Janušaičio straipsnį, mano veidas pradeda lyg tai ir niauktis, tamsūs šešėliai lyg tai ir pradeda dengti

gražiuosius mūsų bičiulio straipsnio žodžius. Išskyla didžiuliai finansiniai sunkumai. Išvyką, kurią mes australiečiai manėme, kad remia ir visapusiškai finansuoja P. L. Bendruomenė, atsidūrė sunkioje finansinėje būklėje, nes P. L. Bendruomenė šiai išvykai paremti teduoda tik 1500 dolerių. Aš labai gerai žinau, kad pinigų niekur per daug nėra ir doleriai ant medžių neauga. Tačiau, iki šiol jau ne vieną kartą P. L. Bendruomenės buvo siūsti menininkai, tautinių šokių šokėjai ir kiti, jau neskaitant apie Jaunimo Kongresą ir jo dalyviams paramą. Ir tai buvo gana nemažos sumos išleista. Tačiau, kai dabar, sportuojančiam Amerikos jaunimui ir jo jaunesiems, ir tikrai pinigų neturintiems jaunuoliams, yra reikalinga daug didesnė ir svaresnė parama, tai jos nėra. Gal čia ir ne mano yra reikalas kištis į Amerikos vidaus reikalus, tačiau, kai ši išvyka yra surišta su Australija ir kai P. L. Bendruomenė į savo veiklą įjungė ir viso pasaulio sportuojančių jaunimą, tam reikalui paskiriant ir vadovą Zigmą Žiupsnį, kuris yra ir šios išvykos vadovas, tai ir mums Australijos sportininkams yra skaudu girdėti, kad taip mažai paramos gauna sportuojantis jaunimas Amerikoje.

O gi, panaikinus Pasaulio Lietuvių Sporto Sąjungą, kuri buvo įkurta Toronte ir visą sportinį darbą įjungiant į P. L. Bendruomenę, buvo tikėtasi taip daug, tiek mano kolegų Amerikoje, Kanadoje, tiek ir pas mus Australijoje. Džiaugėmės ir mes, kad P. L. Bendruomenės viršūnėse esant sportinių pažūrų žmonėms, augintiems savose šeimose jaunuosius sportininkus, bent vieną kartą pasikeis vadovų pažūros į lietuvišką sportinę veiklą ir į juos bus žiūrima ne kaip į savo posūnius ir podukras, bet kaip į tikrus šeimos sūnus ir dukras, ko susilaukia kitas lietuviškasis jaunimas.

Tačiau iki šiol dar sportininkai to nesusilaukė, nors jau pats laikas būtų tą labai stipriai pajusti.

Aš pilnai sutinkus su kolega Janušaičiu, kad Amerikos lietuviai yra labai dosnūs ir, nors kaip jis išsitaria, kad visos institucijos ir bando plautis rankas ir nenori duoti pilno išpaigojimo finansų atveju, bet, reikalui atėjus ir, ypačiai dabar esant taip mažai laiko, jie pajus savo šventą pareigą šio puiklaus sportuojančio jaunimo atveju ir, plačiai atidavę savo kišenes, įgalins šiuos jaunuosius Amerikos lietuvių ambasadorius atvykti pas mus į Australiją, kur jų mes laukiame ir džiaugsimės juos išvydę kiekviename mūsų mieste, kiekviename mūsų kolonijoje, kur jis

tik bebus ir kur jie tik garsins ne tik Amerikos, bet visos Lietuvos vardą.

Sėkmingos kelionės vado-

vui Z. Žiupsniui ir visiems jo reprezentacinės jaunųjų grupės dalyviams. Iki pasimatymo Australijoje.

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.
Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600 737-8601
9837 SOUTH KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, ILL. 60642
Tel. 422-2000

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ - DOVANĄ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

1776 Broadway, N. Y. 10019

Tel.: 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi maitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausius audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6075
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-866-3939
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Chester, Pa., 19013 — 2819 W. 3 St.	215-497-2382
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York, 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DR. DOVAS ZAUNIUS (37)

Dr. Albertas Gerutis

Vilniaus byla - tema daktaratui

Iš tikrųjų, prof. Tada Petkevičius buvo plataus akiračio ir gilios išmonės teisininkas. Nepaprastai šviesi galva buvo ir advokatas Jokūbas Robinsonas. Pranas Čepėnas "Lietuvių Enciklopedijoje" (tomas XXV) patvirtina, kad Robinsonas buvo "1931-33 teisių patarėjas užsienių reikalų m-joj". Man tai buvo žinoma ir anais laikais, nes aš pats tuomet dirbau Berlyne kaip "Elto" korespondentas. Galima drąsiai teigti, kad ir adv. Robinsonas buvo įtrauktas į tą Dr. Zauniaus sudarytą štabą, kuris studijavo visą problemą, surišta su byla, rinko šaltinius ir kitokią medžiagą, kai ruošiasi bylai. Man nėra žinomas kitas Lietuvos teisininkas, kuris savo sugebėjimu surinkti šaltinius būtų galėjęs prilygti advokatui Jokūbai Robinsonui. Užtenka susipažinti su jo parašytais dviejų storų tomų komentarais dėl Klaipėdos konvencijos. Šie komentarai tiesiog stebina šaltinių gausumu. Beje, Robinsonas dalyvavo Klaipėdos bylos svarstyme Haagoje, apie ką savo atsiminimuose rašo ir V. Sidzikauskas.

Minint asmenis, kurie dalyvavo (ar bent turėjo dalyvauti) Vilniaus bylos parengime bei svarstyme Haagoje, negalima praleisti adv. Vlado Stašinsko. Jis buvo paskirtas Haagos teismo teisėju. Pagal Haagos teismo statutą kiekviena valstybė, kuri svarstomoje byloje ejo kaip šalis, turėjo teisę skirti savo teisėją ad hoc (taigi, bylos nagrinėjimo reikalui). Pasinaudodama tąja teise, mūsų vyriausybė paskyrė tokiu teisėju Vladą Stašinską, pasižymėjusį teisininką, valstybės vyrą, buvusį pirmojo ministrų kabineto narį, paskelbus Lietuvos valstybės nepriklausomybę. Jo sūnus Vytautas ejo generalinio konsulo New Yorke pareigas, kai 1964. IX. I mirė Jonas Budrys. Deja, ir pats V. Stašinskas neilgai išbuvo tose pareigose, nes mirė 1967. VII. 15.

30. Vilniaus byla — tema daktaratui

Rašydamas apie Dr. Zaunį, negaliu išsamiau dėstyti, kaip vyko bylos nagrinėjimas Haagos tribunole. Mano užmojis perteikti šio Mažosios Lietuvos sūnaus vaidmenį nepriklausomos Lietuvos valstybės laikotarpyje būtų išsiplėtęs bent keleriopai, jeigu būčiau ėmėsis dėstyti Lietuvos-Lenkijos bylos eigą Haagoje. Tuo atveju reiktų apimti visą lietuvių-lenkų bylą.

Šia proga galima pastebėti, kad Vilniaus bylos temą kaip disertaciją teisių daktaro laipsnui gauti pasirinko keli užsienių reikalų ministerijos stipendininkai, ėję mokslus Prancūzijoje. Paminėsiu Ladą Natkų (Natkevičių), paskutinį Lietuvos nepaprastą pasiuntinį ir įgaliotą ministrą Maskvoje, 1939 m. pakeitusį, be abejo, per ilgai ten išbuvusį poetą Jurgį Baltrušaitį. Natkus Paryžiuje parašė Vilniaus bylai pašvęstą vertingą darbą, peržengiantį disertacijos apimtį.

Tą pačią temą disertacijai pasirinko Kazys Grauzinis. Nuo 1932 iki 1939 m. ėjęs Chargé d'Affaires pareigas prie šventojo Sosto, jis 1939 m. paskirtas nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministru Pietų Amerikos valstybėse — Argentinoje, Urugvajuje ir Brazilijoje. Tiek Natkevičius, tiek Grauzinis, valstybės nepriklausomybę paskelbus, tarnavo Lietuvos kariuomenėje kaip savanoriai. Tą patį galima pasakyti apie pasiuntinį prie šventojo Sosto Stasį Girdvainį ir Juozą Urbšį, paskutinį nepriklausomos Lietuvos užsienių reikalų ministrą, susilaukusį ultimatumo tiek iš nacionalsocialistinės Vokietijos dėl Klaipėdos krašto, tiek iš bolševikinės Rusijos. Maskvos ultimatas buvo nukreiptas prieš pačią Lietuvos valstybės nepriklausomybę. Vilniaus bylos klausimais rašė taip pat Juozas Urbšys ir ypač jo žmona Marija, gim. Mašiotaitė, tarnavusi prieš vedybas užsienių reikalų ministerijoje.

Klaipėdietis Martynas Anyšas, eidamas konsulo pareigas Hamburge, to pat miesto universitete apgynė teisių daktaro disertaciją Vilniaus bylos tema. Jis, tarp kita, paskelbė studiją apie Klaipėdos bylos nagrinėjimą Haagos tribunole. Lietuvos-Lenkijos santykių temą pasirinko Jonas Žmuidzinas, generalinis konsulas Kanadoje, 1969 metais apgynęs Paryžiuje disertaciją tema "Commonwealth polono-lithuanien ou l'Union de Lublin (1569)".

Mažai kam žinoma, kad žydų tautybės Gregor (Grigas) Rutenbergas, kurį laiką dirbęs Lietuvos užsienių reikalų ministerijoje, 1925 metais Berlyne apgynė teisių daktaro disertaciją tema "Die baltischen Staaten un das Voelkereeht". Jis kurį laiką studijavo katalikiškame Fribourgo (Šveicarijoje) universitete ir buvo proteguojamas Dr. Juozo Purickio, buvusio užsienių reikalų ministro, irgi studijavusio Fribourgo universitete. Dr. Rutenbergas yra paskelbęs kelias studijas užsienio žurnaluose taip pat Vilniaus bylos klausimais.

Taip, kaip žydų tautybės Lietuvos teisininkas Robinsonas parašė kapitalinės reikšmės komentarus apie Klaipėdos konvenciją ir statutą, taip kitas Lietuvos žydas paskelbė lietuvių kalba geriausią veikalą, pavadintą "Klaipėdos problema". Turiu galvoje Rudolfą Valsonoką. Niekas iš lietuvių tokio svaraus veikalo apie Mažąją Lietuvą ligšiol nėra paskelbęs. Ne be įdomumo galima pažymėti, kad net "Mažoji Tarybinė Lietuviškoji Enciklopedija", paprastai menkinanti viską, kas dėjos Lietuvos valstybės nepriklausomybės laikotarpyje, teigiamai atsiliepė apie šį Valsonoko veikalą, rašydama, kad autorius "atskleidė Santarvės valstybių pastangas Klaipėdos kr. klausimo sprendimu priversti Lietuvą nusileisti Lenkijai dėl Vilniaus krašto ir tranzito per Lietuvą". Tai nelauktas sovietinės enciklopedijos pasisakymas dėl veikalo, kuriame kalbama ne tik apie Klaipėdos kraštą, bet ir apie visą Mažąją Lietuvą, taigi ir apie Karaliaučiaus sritį, kurią Maskva pasiglemžė, paversdama ją rusiškojo imperializmo bei kolonializmo teritorija.

Vokiečių okupacijos metu R. Valsonokas buvo uždarytas Dachau koncentracijos stovykloje. Ta pati sovietinė enciklopedija rašo, kad Valsonokas 1920-23 metais dirbęs (nepriklausomos) Lietuvos užsienių reikalų ministerijoje referentu ir buvęs "Elto" atstovu Dancige. Kai aš pats dirbau 1933-1935 m. Klaipėdos krašto gubernatūroje kaip spaudos referentas (vėliau patarėjas), turėjau reikalų ir su šiuo žydų tautybės intelektualu, pasižymėjusiu taip pat kaip vertingas žurnalistas. Tarp kita, kai Klaipėdos kraštan ėmė skverbtis vokiškasis nacionalsocializmas, kartu su Valsonoku bandėme įtraukti į lietuvišką darbą šio krašto žydų mažumą. Tuo reikalu keliais atvejais turėjome pasitarimus pas žinomą Klaipėdos miško pramonininką Naphtalį. Tuose pokalbiuose veikliai dalyvavo kitas lojalus žydų tautybės laikraštininkas Dr. J. Arongauzas, leidęs lietuviams palankų dienraštį vokiečių kalba. Minėtuose pokalbiuose dalyvavo ir jo sesuo, gyvenusi Klaipėdoje, o anksčiau dirbusi mūsų užsienių reikalų ministerijoje.

Kaip matome, užsienių reikalų ministerijos pareigūnai yra paskelbę nemažą darbų gyvūnų Vilniaus kilaušimū.

31. Lietuvos laimėjimas Haagos teisme

Kaip jau minėjau, perteikdamas Dr. Zauniaus asmenį bei jo darbus, negaliu imtis rašyti "disertaciją" apie sudėtingą Vilniaus bylą. Lygiu būdu per daug vietos pareikalautų, jeigu norėčiau išsamiau atpasakoti, kaip Tautų Sąjungos komisijos iškeltoji byla dėl susisiekimo bei tranzito vyko Haagos tribunole. Pasitenkinsiu tikrai keliais būdingais bruožais apie bylos eigą, vadovaudamasis paties "Nuolatinio

Tarptautinio Teisingumo Teismo", kaip jis oficiališkai vadinosi, protokolais, kurie, beje, buvo išversti į lietuvių kalbą ir 1931 m. rugsėjo mėnesį išleisti Kaune mūsų užsienių reikalų ministerijos kaip "Geležinkelio trafiko tarp Lietuvos ir Lenkijos" antra dalis. Didelio formato leidinys, gavęs dėl viršelio spalvos "Pilkosios knygos" pavadinimą, sudaro 125 puslapius. Leidinyje dar pažymėta, kad tai esą "šalių parodymai" ir kad pati knyga skirta "tribunolo nariams naudotis".

Kaip pirmas davė parodymus 1931 m. rugsėjo 10 d. viešame popietiniame posėdyje Silvain Dreyfus, Tautų Sąjungos susisiekimo ir tranzito komisijos atstovas. Nors jis pažymėjo, kad jo atstovaujamoji komisija, "būdamą visų valstybių, Tautų Sąjungos narių, patarnavimui", taigi "nepalaiko jokios tezės", bet savo tolesnėje kalboje jis be atodairos dėstė, jog susisiekimo nutraukimas kliudąs susisiekimo bei tranzito laisvę. Dėl tos priežasties esąs trukdomas trečiųjų valstybių tarptautinis susisiekimas bei uostai. Lentvario-Kaišiadorių geležinkelio ruožas turįs "didelę ekonominę reikšmę". S. Dreyfus gynė T. S. komisijos raportą bei jo išvadas.

(Bus daugiau)

Pogrindžio poezija

TAUTIEČIAMS

Nekilnokim su priešu taures!
Nedėkokim už tariamą laisvę!
Tautiškumo idėjas taurias
Į šūkius atėjūnų nekeiskim!

Svetimais netikėkim stabais!
Nesilenkim prie vergvaldžių padų!
Mūsų tautą nuo amžių grubiai
Priešai niekina, engia ir ardo...

Bet vistiek ji lyg upė leduos
Ir gyvybę dar turi, ir srovę.
Idealy šventų neparduos,
Neiškeis į pripildytą lovį.

Atžalyną išlaužyt neleis!
Neįsūnys nė svetimą tarmę!
Nenueis išdavikų keliais,
Bet išsaugos ir vardą, ir garbę!

TREMTINIŲ DAINA

Tu gražioji Pabaltija,
Mūsų motina Lietuva,
Klausyk dejonės ir maldos
Lietuvių tremtinių sielos.

Nuo Tavo širdies atplėsti,
Šaltan Sibirą išstremti,
Visi sunykę kaip vergai
Kenčia Tavo tikri vaikai.

Kur plikos uolos ir kalnai,
Čia mes parduoti kaip vergai.
Vienus mus blaško jų valia.
O, kaip sunki mūsų dalia!

Sunkių darbų didi našta
Žiaurių žmonių mums užmesta.
Čia šaltis, badas ir mirtis, —
Rodos, visa mums paskirtis.

Kur stūksto sustingę kalnai,
Tie pliki kalnai nebyliai,
Ten žūsta Lietuvos žiedai,
Dygsta kryželiai ir kapai.

Čia baisus slegia liūdesys,
Savos šalelės ilgesys.
Už virtinės aukštų kalnų
Nieks negirdės gaudžių raudų...

Aušra Nr. 21 (1980)

"Antro kaimo" aktoriai su vadovu T. Antanaičiu.

Apmąstymai ir apsimąstymai po 'Antro kaimo' Bostone

Lygindami save su kitais šios žemės bendrakeiviais, turbūt nedaug suklystume tvirtindami, jog esame paties Praamžiaus išrinktoji 'rimta' tauta kitų šalaputrių klajoklių tarpe. Kad toksai pasigyri-

mas stovi arti tiesos, užtenka peržvelgti bent didesnį skaičių senų ir naujesnių laikų fotografijų, kuriose išliko įamžintos įvairios mūsų valstybinės ir organizacinės sukaktys, vėliavotos kongresininkų eise-

nos ir net džiangsmo demonstracijos; o taip pat ir suglaustose gretose keistai įsirėminę įžymesnieji mūsų politiniai ir kultūriniai veikėjai nuo ministerio su portfeliu iki jo kiemsargio be kepurės imtinai. Jose regime tik labai retą lyg dėl neapdairumo puse lūpų nusišypsojusią galvą, sveikinimui linksmai mojuojančią ranką ar nė į rikiuotės taktą pakeltą koją, o į padangę išmestos skrybėlės tikrai dar niekur neteko matyti, nes tai būtų per daug nuoširdus ir per brangus jausmo pareiškimas.

Iš mūsų istorinių veidų kažkodėl vis spindi lyg ir 'tarnybinis reiklumas', grėsmė, didybė, baimė, neapykanta, šventas nusizėminimas ir laidotuvių liūdesys, o vestuvinėje nuotraukoje -- kartais rodosi prasisunkia net vidurių gelos išraiška. Taigi beveik tas pat, kaip ir sovietinėje masėje ir jos vadų plačiuose ciferblatuose rūsčios valdžios ir ideologijos botkočiu įgraviruotas vadinamasis 'socialinis rimtumas'.

Tad nenuostabu, kad ir mūsų literatūroje, teatre ar kitaime mene humoras ir satyra vegetuoja tikėtai tarsi tabako daigas po varvalės, nes 'padorios' visuomenės nuomone net ir menininkui per daug šypotis neleistina, kadangi tai kenkia svaraus kūrėjo 'orumiui'. Be to, kaip gi tu, niekingas klapė, savo nešvankiu satyros liežuviu dar gali drįsti paliesti kokio nors prezidento, ministro, generolo ar ir policininko ydą, kurie juk visada eina tik 'rimtas ir atsakingas pareigas'? O toks pagraudinimas ypač tinka ir dabartinei okup. Lietuvai, kur satyros viržių negailestingai plakamas tikrai mažas, o bijoma didelio ir galingo.

Žinoma, šią savo charakterio 'rimtį' mes esame lygiai skrupulingai išsaugoję ir išvijoje, kur viso meno kūrinio

vertę kartais neigiamai nulemia tik vienas kitas žodis, neatlaidžiai įžeidžiantis mūsų mergautinį kuklumą. Na, tik prisiminkime, kiek triukšmo sukėlė I. Mero 'Striptizas', K. Almėno 'Sauja skatiku', V. Alanto romanų erotinės scenos, o teko matyti ir padorius ponias, bėgančias iš dailės parodos, kur V. Petravičius savo paveiksle užmiršo koptisto lapu pridengti vyriško kūno dalį žemiau kelių diržo... Baisu! Ir net stebiesi, kaip mes dar išlikome dvasiškai gyvi šitoj amerikietiškoje Sodomoj, velniškai besikvatojančioj, alsuojančioj nuodėmės garais ir imbieru, kur net prezidentai ir senatoriai prieš rinkimus viešai bučiuoja svetimas moteris, o moterys rodo ką turi! Dėl to mūsų rašytojų moralinei apsaugai reikėtų išleisti bent jau 'Nevartotinų žodžių žodyną', kuriame tarpe kitų būtų pabrėžtos ir tokios mūsų gyvosios blevyzginės kalbos puošmenos kaip velnias, rupužė, kiaulė, snukis, uodega ir bamba.

Taigi sunku suprasti, kaip tiek daug ilgų metų čia tarpe mūsų dar vis gyvuoja ir tasai pašaipūniškas 'Antras kaimas' iki šiol padorių tautiečių dar vis nesudegintas? O ir jo senūnas Algirdas T. Antanaitis jokiame Chicagos šuliny neįkalintas? Turbūt tik dėl to, kad ir mūsų 'rimtoji visuomenė' tojo nerimto satyro žodžio trokšta

lygiai taip, kaip ir bet kurio kita slaptai geidžiamo 'uždraus-to vaisiaus'. Tai dar kartą paliudijo ir 'Antro kaimo' pavykusios gastrolės dorovingojo Bostono lietuvių gyvenvietėje kur jos sutraukė gausybę publikos, pažadino nuliūdusiųjų juoką, santūriųjų aplodismentus ir teisingųjų susimastymą bei savikritiką. Aišku, ne be to, kad kuris nors toliau sėdintis gal ir nespėjo perprasti painesnės sceninės miniatiūros esencijos ar krūptelėjo, išvydęs prožektorių šviesoje gražaus banguojančio kūno merginą, kurią autorius ar režisorius nuvedė ne į rimtų židinių šeimos simpoziumą, o į krūmus... Be dėl to negalima nuneigti kitų kondesuotai sukalto mūsų buities aktualijų po basomis lietuviškų hipokritų kojomis nupelnytai pabarsyti kaktuso dyglių, anekdotinių situacijų, vykusių režisieriaus ir aktorių profesionalinių pastangų ir viso to meno pozityvios krypties.

Už šį Bostone tokį retą renginį tenka dėkoti ne tik 'Antro kaimo' meno baudžiaunininkams, bet ypač ir Skautybės Fondo pirmininkui Česlovui Kiliuliui bei jo valdžios rėmėjams, kuriems pakako drąsos rizikuoti tūkstantinėmis išlaidomis bostoniškų kultūrinei pramogai. Tai pavyzdys jaunam veržlumo, kurio jau trūksta kitoms organizacijoms.

(ab)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai aptarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS

PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 Madison Avenue (tarp 51 ir 52 g-vės)

Floor 21st New York, N.Y. 10022

Tel. (212) 758-1150-1

SKYRIAI:

Apple-Valley, Min. 55124
New York, N.Y. 10003
New York, N.Y. 10011
So. Boston, Mass. 02127
Bridgeport, Conn. 06610

7626 W. 150 St.
45 Second Avenue
135 W. 14th Street
389 West Broadway
1880 Seaview Ave.

612 432-7083
AL 4-5456
CH 3-2583
268-0068
203 367-2863

Chicago, Ill. 60622
Chicago, Ill. 60629
Cleveland, Ohio 44134

2222 West Chicago Ave.
2501 West 69 St.
6089 State Road

BR 8-6966
WA 5-2737
884-1738

Irvington, N.J. 07111
Grand Rapids, Mich. 49504
Hackensack, N.J. 07601
Hartford, Conn. 06106
Lakewood, N.J. 08701
Los Angeles, Calif. 90022
New Haven, Conn. 06511
Newark, N.J. 07106

1082 Springfield Ave.
636-38 Bridge St. N.W.
112 Main St.
518 Park St.
241 Fourth Street
960 S. Atlantic Blvd.
1329 Boulevard
698 Sanford Avenue

374-6446
GL 8-2256
201 342-9110
246-9473
FO 3-8569
AN 1-2994
HU 1-2750
756-1668
432-5402

Philadelphia, Pa. 19122
Philadelphia, Pa. 19141
Pittsburgh, Pa. 15203
Waterbury, Conn. 06710
Fort Wayne, Ind. 46808

1214 N. 5th St.
4925 Old York Rd.
1307 E. Carson Street
555 Cook St.
1807 Beineke Rd.

PO 3-4818
GL 5-9586
HU 1-2750
756-1668
432-5402

Worcester, Mass. 01610
Youngstown, Ohio 44503

144 Millbury Street
309 W. Federal Street

SW 8-2868
RI 3-0440

★

Lietuvos šalie gražioji,
Mūsų šalelė gimtoji,
Tave prabočiai dievino,
Šventa per amžius vadina.

O, Tėviške, kaip Tu brangi!
Be tavęs skausmą vien randi.
Kalneliai, girios ir laukai...
Jau vien sapne jus tik matai.

Kenčiam ir laukiam tos dienos —
Patekančios aušros skaisčios,
Kada mes grįšime laisvi
Į brangią Lietuvą visi!

Aušra Nr. 21 (1980)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 ¼ % — 6 metų su \$1,000, minimum.

7 ½ % — 4 metų su \$1,000, minimum.

6 ¾ % — 30 mėn. su \$1,000, minimum.

6 ½ % — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitorį įdėjus atitinkama suma.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

(6) Vyt. Alantas

Mėnesienos siuita Baublio paunksmėje

Divos premijuota novelė

Istori-

jos nemėgau — ji tyli, legendas pamėgau — jos kalba. Jaučiuos esanti kažkokia skrajojanti legendinė lietuvė, nejaucianti stipresnio pagrindo po kojom. Amerikos istorija manęs nė iš tolo nedomino. Gal aš tik salioninė lietuvė, gal jokia? Kaip tu manai?

— Man rodos, tu vaikščioji ant plono ledo, po kuriuo matai tau artimą ir kartu tolimą pasaulį. Bet jei dar girdi Baublio balsą, atseit, anas pasaulis tau tebegyvas ir veržiasi į paviršių. Labai nepyk, jei tave palyginsiu su laikinai matymą praradusiu neregium, kuris grabaliojasi balta lazda kelio. Tu menininkė, legendos tau svarbiau už istoriją, bet už tos mitologinės uždangos dar kažkas tau moja...

— Anot tavęs, būdama žlibė, iš tų tavo užkulisių aš neišsigrabaliosiu, jei neturėsiu išmintingo šuns — vadovo? — jos balsas nuskambėjo pašaipiai su įžeistos savimeilės atbalseliais.

Vasiūnas nustebežs žiūrėjo į Ramos nedraugišką šešėlių apsiniaukusį veidą ir neįmanė suprasti, kaip ją galėjo įžeisti tie paprasti jo žodžiai. Jis jau buvo beprasiziūjęs atsiprašyti, bet ji vėl tarstelėjo popikčiai:

— Labai nemėgstu mokytojų ir pamokslininkų.

— Niekas čia tavęs nemoko ir nepamokslininkauja: aš tik stengiausi tave suprasti, štai ir viskas, — jis atsakė šaltai. — Kalbėkime atvirai: tu jau gerokai apgludinta svetimų girių ir, jei tau patinka, leiskis galutinai sumalama. Tu šlitinėji ant katilo briaunos. Tavo motina, aš ir mes visi norime, kad tu persiversstum į mūsų pusę, o ne į aną...

— Imi rageliu rodyti, profesoriau, — ji šypsojosi, žiūrėdama jam į akis.

— Jokių ragelių aš niekam nerodau ir neketinu rodyti, — jis atsakė kietai.

— Bet nori, pasiėmęs už rankytės, parsivesti į savo gentį, — Rama juokėsi linksmai.

— Kam man besivesti, jei tave jau šaukia Baublys? — jis irgi nusiuko. — Tu sakaisi esanti savaranki moteris, bet nemanau, kad būtum atžagarė. Gal dar tavo gražioje galvoje ir pūksto svetimi vėjai, bet Lietuvos girių karaliaus vargonai juos išblaškys.

— Kažin ar ir tu pats nebūsi paklydęs jo labirintuose ir nerandi išėjimo? — ji šypsojosi, mįslingai žiūrėdama jam į akis. — Kartais ir žmogaus širdyje paklysta audros ir desperatiškai ieško angos išsiveržti į laisvę.

— Man rodos, aš patekau į saulėtą oazę, — atsakė jis nuleidęs akis.

— O kas už jos? Įstaiga, rutina, nuobodi kasdienybė? Aš tavęs dar gerai nepažįstu, bet kažin ar tik nepriklausai padermei tų vyrų, kurie baiminasi pagriebti auksinę paukštę už uodegos.

— Kartą mėginau, nudegiau pirštus, — jis murtelėjo nenorom.

— Kodėl nemėgini antrą kartą? — Rama rodė savo baltus, smulkius dantukus. — Aišku, aš juokauju: šampanas man visada ima burbuliuoti galvoje sidabriniais burbuliukais. Nepyk! — ji palietė jo ranką per stalą.

Pykti jis nepyko, bet jam nepatiko jos pa-

šaipėlės. Jis pa žavėjosi, žarstė komplimentus ir gal net garbino, o ji, keliama ant papėdės, ima žiūrėti į jį iš aukšto.

Vasiūnas nieko nebeatsakė, pašaukė padavėją ir, apmokėjęs sąskaitą, pasiūlė važiuoti namo.

Važiavo jie tylėdami. Rama, atmetusi galvą, rodė, gėrėjosi pro atvirą langą pučiamą vakaro vėsa.

Namie, jie valandėlei atsisėdo verandoje pasigrožėti mėnesiena. Vasiūnas jau rangėsi atsisėdėti ir atsisėdinti, bet Rama dar pakvietė užteiti.

— Darosi vėsoka, einam vidun, aš tau dar kai ką paskambinsiu: šampanas man duoda įkvėpimo, — ir, nelaukdamą jo atsakymo, nuėjo durų link. — Tu sėsk patogiai ant sofos ir svajok, — ji dar pridūrė įėjus į svetainę ir atsisėdė už pianino.

Temo. Pro didelį pravirą langą akiračių pakraščiuose Vasiūnas matė žeruojančius gaisrinčius debesis dar apšviestus saulėlydžio pasislėpusių spindulių. Žvaigždžių kol kas nesimaitė, bet blyškų mėnulio veidas jau kilo nuo medžių viršūnių. Vasiūnas, įsiklausydamas į Ramos meistrišką skambinimą, pamanė vieną mėnesieną liejantis iš padangių, o kitą — iš po jos pirštų. Toji muzika jam skverbėsi į dvasią giliai ir intymiškai, blaškydama atsiradusius tarp judviejų šešėlius ir tirpydama paskutiniuosius juos dar skiriančius atstumus. Ir tas suartėjimas muzikos garsuose jam buvo svaiginamai malonus ir brangus. Jis jautėsi, lyg būtų patekęs į pasaulį, kur raibsta akys nuo dieviškos šviesos, ir ima alpulys nuo tos moters artumo...

Staiga Vasiūnas krūptelėjo: įvyko kažkas nelaukto. Mėnesienos siuita nutrūko ir pasigirdo kitokia muzika. Iš pradžios svetainėje pasklido lyg girios ošimas, tartum lapų šlamėjimas ir staiga garsai virto besiblaškančia audra, užtvindžiusia kambarį ir besiveržiančia pro langą į erdves. Ir tą akimirką jam šovė mintis, kad paklydę vėjai blaškosi Baublio drėvėse ieškodami išėjimo! Ramos muzika, jam regėjos, šaukia išsivaduoti iš gyvenimo spastų ir drąsiai bei ryžtingai veržtis į laisvę. Vasiūnas sėdėjo atmetęs galvą ir, rodė, matė ranka pasiekiamą krantą, kur jo laukia ta nuostabi, iš jo sapnų atklydusi moteris. Jis kažkaip nė kiek neabejojo Ramą išsakant savo improvizacijai, ko negalėjo, nenorėjo ar nedrįso pasakyti žodžiais. Jis staiga prisiminė, ką ji pasakė vakar atsisveikindama prie "baublio", kai nesiėjo pabučiuojama: — Ne, vėjai dar nepradėjo kaukti Baulyje! — Jis jos nesuprato, bet dabar Rama bylojo muzika ką turėjo galvoje. — Gal ji kalba mūsų abiejų vardu ir siūlo ieškoti išėjimo kartu? — jam dingtelėjo.

Pasiekusi išsiskyrimo viršūnę, improvizacija staiga nutrūko. Svetainėje stojosi tylą, kaip po audros. Rama dar valandėlę sėdėjo galvą nuleidusi ir padėjusi rankas ant kelių, paskum pakilo, nubloškė ant grindų nuo galvos kaspiną ir palaidais plaukais artinosi prie jo. Vasiūnas pašoko ją sveikinti ir dėkoti:

— Puiku, dieviška! Mėnesienos siuita Baublio paunksmėje! — jis murtelėjo dūsdamas iš susijaudinimo ir spausdamas prie lūpų jos ranką.

— Tyliau! Nekliudyk audroms prasiveržti į laisvę! — jis prašnabzdėjo šįkart užčiaupdamas burną nebe pirštais, bet savo lūpomis. — Paėmusi už rankos ir, nuvedusi koridorium prie vienu durų, tarė: — Čia mano kambarys, aš tuojau ateisiu, — ir dingo už kampos.

Kambarėlis buvo nedidelis ir apstatytas būtiniausiais vasarnamio baldais: viduryje stovėjo plati lova, pasieniais — drabužių spinta, komoda ir didelis tualetinis veidrodys. Jam tuojau krito akys ant komodos stovinti branguose rėmuose įrėmintą moters nuotrauką. Vasiūnas apstulbo ir suglumęs žiūrėjo į paveikslą. Atsipeikėjęs griebė nuotrauką ir kitoje pusėje perskaitė kaligrafiška rašysena parašytą įrašą: Brangiai dukrai nuo motinos.

— Ta pati, tikrai ta pati! — jis šnabzdėjo, pastatydamas nuotrauką atgal.

Nė valandėlės nedelsdamas, tyliai pravėrė duris: koridorius buvo tuščias. Ant pirštų galų Vasiūnas išėjo į verandą, o iš ten tekinas pasiėjo Laumės Slėnio link.

Jau buvo visiškai sutemę. Nuėjęs iki "baublio", jis sustojo pasilsėti ir susigaudyti savo mintyse. Jam kaip gyvas švystelėjo akyse jaunas, smaila barzdele etnografas, kuris, atsistojęs ant pakylės prie Baublio durų, pasakojo ažuolo istoriją, bet jam, tada jaunam studentui, liko galvoje tik tos kalbos nuotrupos, nes Nemiros pašnabzdės į ausį buvo daug įdomesnės už viso pasaulio istorijas. Jis tik protarpiais, kada-nekada girdėjo ekskursijos vadovo žodžius, kad Baublys turįs gal net daugiau kaip tūkstantį metų, kad Vyšniakalnio giria, kur augęs tas ažuolas, buvusi tokia tanki, jog jos viršūnėmis būtų galima nueiti iš Skaudvilės iki Šilalės ir kad to girios milžino šakose bei drėvėse paklydę vėjai, neberasdami išėjimo, imdave baupti — dėl to vietiniai gyventojai ir patį ažuolą praminę Baubliu. Pasakotojas dar priminė, kad po šaknimis, išsirausę urvus, gyvenę lapės ir barsukai.

Visą tą istoriją Vasiūnas papasakojo Ramai, tik nutylėjo, kad su juo buvo Nemira, tada odontologijos studentė, kuri jam nedavė ramybės ir vis ragino atsiskirti nuo ekskursijos ir eiti į Vyšniakalnį: — Tu būsi Tarzanas, o aš — Tarzanė, — ji šnabzdėjo jam į ausį.

— Palauk, oratorius greit baigs, — jis tvirtiau spūstelėjo jos stamboką ranką.

Po paskaitos buvo susitarta susitikti autobusų stotyje, ir visi ekskursantai išsiskirstė kas sau. Vasiūnas nebegalėjo prisiminti, ar su Nemira buvo nuėjęs iki Vyšniakalnio, bet jam liko galvoje labai aiškus vaizdas, kaip jie, paklaidžioję po apylinkę, pagaliau nuklydo iki Pelos upelio, atsisėdė ant kranto ir, bežiūrėdami į vandens tėkmę susiėmę rankomis, "užmiršo" grįžti į autobusų stotį sutartu laiku...

Kitą dieną Vasiūnas į Nemiros vasarnamį nebenuėjo, nėjo vaikščioti ir po Laumės Slėnį. Jis gulinėjo verandoje, skaitinėjo ir atsidūsdamas kartkartėmis apmesdavo akimis "baublio" viršūnę. Vengė jis ir draugų. Pagirėnas stebėjosi kas atsitiko, o žmona be niekur nieko jam išaiškino svečią sunegalavus "sijono padalukų šiltinę"...

— Eik jau eik, juk jis vedęs, — vyras mėgino teisinti.

— Vedęs! Juokai! Kokia šventa dvasia išgelbės vieną atostogaujantį vyrą nuo gražios moters pinklių?

Po priešpiečių kilo audra. Vasiūnas sėdėjo stikliniame kambaryje ir žiūrėjo pro čiurkšlių plaukamus stiklus, kaip blaškosi palangėje pušaitės, lyg nekantraudamos purtosi nusikratyti tvanojančiais vandenimis. Jis itin su baime stebėjo Laumės Slėnyje besidraskančias ir žemėn lenkiamas akacijų viršūnes, kurias, rodėsi, vėjo sukuriai nuplėš nuo plonų kamių ir, kaip balionus, nuneš padebesiais. Stikliniame kambaryje Vasiūnas jautėsi, lyg pats būtų blaškomas šėlsmo audros, nuo kurios jį teskyrė plonas stiklas.

— Vėjai siautėja ir neranda išėjimo iš Baublio landų, — jis prisiminė Ramos improvizaciją Nemiros viroje. — Ji buvo suradusi, mes abu buvom suradę kelią į laisvę! — jis prašnabzdėjo įsiklausydamas į audros ūžavimus. — Dabar ir Rama klausosi tos gamtos fūgos, žiūrėdama pro langą...

Po audros vėl blykstelėjo saulė. Jis išėjo į verandą. Atsigavęs po lietaus Laumės Slėnis atrodė dar žalesnis ir tviskėjo apibertas žibių lašų. Tačiau Vasiūno tas atsigavines reginys taip nebežavėjo kaip pirmiau. Po pabėgimo iš Nemiros vilos jam apkarto gyvenimas ir gamtos grožis apiblando. Dar taip neseniai jis dėkojo Likimui, kad pasuko jam tą puikią moterį, o dabar mąstė, kad gal būtų buvę geriau, jei jos nebūtų sutikęs. Gailėtis jis nesigailėjo: Ramos nuostabus vaizdas ant baseino šokimo lentos, jos muzika ir įdomūs pašnekėsiai niekad nebeišdils iš jo atminties, jis žinojo, bet tie atsiminimai visada liks susiję su tuo gėdingu ir apgailėtinu pabėgimu...

Pagirėnas grįžo iš miestelio ir parvežė Ingridos advokato pranešimą, jog ji užvedusi skyrybų bylą. Kitu atveju ta žinia jį būtų gal ir labai nudžiuginusi, bet dabar, kai taip išėjo su Rama, jis liko abejingas. Prieš jį atsivėrė tuštuma. Vasiūnas dairėsi po Laumės Slėnį ir jo nebeatė.

(Bus daugiau)

Chicagos lietuviai

Antanas Juodvalkis

Lietuvių Fondo Taryba perrinko vadovybę

Lietuvių Fondo valdyba, vadovaujama pirm. dr. G. Baluko, dalyvaunt ir tarybos pirm. dr. A. Razmai, pasidžiaugė dviejų milijonų kapitalo surinkimu, aptarė bėgamuosius reikalus ir pasiruošė tarybos posėdžiui, kuris įvyko š.m. spalio 24 d., savoje būstinėje. Posėdyje dalyvavo 15 tarybos narių iš 18 esamų.

Tarybos posėdžiui vadovavo pirm. dr. A. Razma, sekretoriavo dr. J. Račkauskas. Valdybos pirm. dr. G. Balukas pranešė apie valdybos dėmesį įvykstantiems renginiams: rudens vajaus pokyliui ir komp. J. Kačinsko kamerinės ir vokalinės muzikos koncertui. Paruošta ir pradėdama siuntinėti nariams 4 psl. brošiūra, kurios primame puslapyje yra stambiųjų testamentinių palikėjų nuotraukos, palikimų sąrašas, žinios kaip sudaryti testamentus ir šventiniai sveikinimai. Darbas vyksta ir visi džiaugiasi priartėjusiu dviejų milijonų kapitalu. Dviejų milijonų baigmininku yra akcijų brokeris Albinas Kurkulis ir žmona Daiva, įnešę 1,000 dolerių. Trečiojo milijono pradininkais yra žinomi PARAMOS prekybos savininkai - Jurgis Janušaitis ir Jurgis Mažeika, įteikę pirmą tūkstantinę.

Investavimo komisijos pirm. Povilas Sodeika visus pradžiugino gera žinia, kad jų apskaičiavimu, lietuviybės išlaikymui bus pervesta rekordinė 120-125,000 dol. suma. Investavimai daromi atsargiai ir duoda geras palūkanas.

Pelno skirstymo komisijos pirm. dr. K. Ambrozaitis pranešė, kad komisija šiais metais jau trečią kartą paskirstė po \$25,000 ir paprašė tarybos leidimo dar \$25,000. Tokiu būdu šiais metais bus paskirstyta \$100,000. Likusi suma numatoma skirstyti jau ateinančiais metais, kai paaiškės investavimų galutinas pelnas.

Nominacijų komisijos pirm. S. Baras pranešė, kad 1981 metams Lietuvių Fondui vadovauti sutiko tie patys asmenys. Neatsiradus kitų pasiūlymų, vienbalsiai perrinkti dr. A. Razma - tarybos pirmininku, dr. J. Račkauskas - sekretorium ir dr. G. Balukas - valdybos pirmininku.

M. Lenkauskienė įteikė clevelandietės Barbaros Armonienės \$1,000 čekį, įamžinant Lietuvių Fonde jos mirusį vyrą Joną A. Armoną.

Renginių vadovė M. Rėmienė pranešė apie įvykusį rudens vajaus pokylį.

Rudens vajaus metu į Lietuvių Fondą įplaukė \$26,000.

Lietuvių Fondo leidinys yra paruoštas ir po Naujųjų Metų bus atiduotas spausdinti, papildžius naujaisiais daviniais. Iki to laiko įstoje nauji nariai dar pateks į vardyną, o papildomi įnašai bus pridėti. Vis dar per mažas skaičius yra užsisakiusių Lietuvių Fondo leidinį.

Lietuvių Fondas kaupdamas kapitalą ir jo palūkanomis remdamas lietuviybės išlaikymą, prisideda prie bendrų pastangų padėti kovojan-

čiai Lietuvai. Juo didesnę kapitalą sudėsime, tuo daugiau galėsime paremti lietuvių švietimą, kultūrą ir jaunimą.

PENKTASIS TEATRO FESTIVALIS

Penktasis teatro festivalis įvyks š.m. lapkričio 26-30 d.d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Dalyvauja 6 teatro vienetai ir atidaryme humoristas Vitalis Zukauskas, dažnai vadinamas vieno žmogaus teatru.

Toronto teatras 'Aitvaras' lapkričio 29 d. (šeštadienį) 7:30 v.v. suvaidins Juozo Gru-

1980 metų Lietuvių Fondo valdyba, sukaupusi dviejų milijonų kapitalą. Iš k. sėdi: informacijos vadovas Antanas Juodvalkis, Tarybos pirm. dr. Antanas Razma, renginių vadovė Marija Rėmienė, Valdybos pirm. dr. Gediminas Balukas, vicepirm. dr. Vytautas Vygantas ir sekretorius Kleopas Girvilas. Stovi: vicepirm. adv. Saulius Kuprys, leidinio redaktorius Apolinaras Bagdonas, kontrolierius Petras Želvys, vicepirm. Stasys Baras, ūkio vadovas Pranas Mažrimas, vicepirm. Jonas Kučėnas ir sekretorius - išdėininkas Kazys Barzdukas. Nuotr. P. Maletos

Lietuviais norime būti visi —
Lietuvių Fondą ar remti?

VALDYBA
Pirmininkas
DR. G. BALUKAS
312-636-4874
Vicepirmininkai
ST. BARAS
J. KUČENAS
S. KUPRYS
DR. M. VYGANTAS
Sekretorius
K. A. GIRVILAS
Sekretorius, išdėininkas
K. BARZDUKAS

Kontrolierius
P. ŽELVYS
Renginiai
M. RĖMIENĖ
Informacija
A. JUODVALKIS

TARYBA
Pirmininkas
DR. A. RAZMA
815-727-1196
Sekretorius
DR. J. RAČKAUSKAS
312-425-4266

NARIAI
DR. K. AMBROZAITIS
DR. G. BALUKAS
ST. BARAS
INŽ. V. KAMANTAS
DR. F. KAUNAS
P. KILIUS
D. KOJELYTĖ
INŽ. V. KUTKUS
M. LENKAUSKIENĖ
INŽ. V. NAUDŽIUS
DR. J. RAČKAUSKAS
DR. A. RAZMA
M. RĖMIENĖ
P. SODEIKA
DR. V. TAURAS
DR. J. VALAITIS
J. VAZNELIS
DR. M. VYGANTAS

KONTROLĖS KOMISIJA
DR. A. B. GLEVECKAS
A. ŠANTARAS
PR. TURŪTA

INVESTAVIMO KOMISIJA
P. SODEIKA
Pirmininkas
ST. BARAS
DR. F. KAUNAS
P. KILIUS
INŽ. V. NAUDŽIUS
J. VAZNELIS

PELNO SKIRSTYMO K-JA
DR. K. AMBROZAITIS
Pirmininkas

INŽ. V. KAMANTAS
DR. J. VALAITIS
INGR. BUBLIENĖ
BR. JUODELIS
J. KAVALIŪNAS

TEISINIAI PATARĖJAI
ADV. V. C. YASUS
S. PAUL ŽUMBARKIS
Attorney & Counselor
Seven S. Dearborn St.
Chicago, IL 60603
(312) 641-3428

TAX EXEMPT STATUS CHB EO

LIETUVIŲ FONDAS **LITHUANIAN FOUNDATION**

2422 WEST MARQUETTE ROAD
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 925-6897
U. S. A.

AMŽINI LIETUVYBĖS RĖMĖJAI

Dr. Jonas Gliudelis
1912-1978 m.
Palikimas yra
157,976.43 dol.

Jonas Krukonis
1894-1974 m.
Palikimas
143,036.57 dol.

Dr. Konstancija Rudaitytė
1902-1971 m.
Palikimas yra
33,206.48 dol.

Algis Stankus ir Nancy Sue Van Huss
1941-1972 1943-1972
Jų atmintį įamžino dr. Antanas
Stankus, paskirdamas LF 20,000 dol.

Plk. Antanas Rėklaitis
1897-1977 m.
Palikimas yra
9,242.26 dol.

Lietuvių Fondas pasiekė du milijonus dol. ir iš gautų palūkanų jau parėmė lietuvių švietimą, kultūrą ir jaunimą 743,000 dol. Ateinančiais metais numatoma lietuviybės išlaikymui paskirti apie 150,000 dol.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo kapitalo dalį. Iki šiol palikimų gauta 510,811 dol. Sudarykite testamentus ir nepamirškime paskirti bent dalį savo turto Lietuvių Fondui:

„LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT,
TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION,
2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO ILLINOIS 60629“

Visi statykime Lietuvių Fondą ir didinkime jo kapitalą, kad kasmet galėtumėte skirti lietuviybės išlaikymui 150 tūkstančių dolerių.

'Aitvaro' teatro pirmojo vaidinimo dalyviai. Sėdi: R. Kryžanuskaitė, V. Staškevičius, A. Kairytė. Stovi: A. Zadurskis, L. Nakrošienė, E. Zabiela.

šo 4 veiksmų dramą "Tėvas ir sūnus", režisuojant Aldonai Dargytei-Byszkiewicz.

'Aitvaras' pirmą kartą scenoje pasirodė su trumpa komedija "Teodolinda", surežisuota A. Byszkiewicz. Geras pasisekimas paskatino paruošti kitą komediją "Kopūstai". Po jų pradėjo repetuoti istorinį veikalą "Mirga". Per aštuonerius metus pastatė aštuonius veikalus. Maloniai prisimena suvaidintą veikalą "Slidus pusmilijonis", kuriuo 'Aitvaras' įsijungė į Kanados daugiakultūrinio teatro festivalį, o vaidinusi įsimylėjęliu pora, Vita Balčiūnaitė ir Darius Vaičiūnas, sukūrė lietuvišką šeimą.

Kanados daugiakultūriniam festivalyje 'Aitvaro' vaidinimai buvo atžymėti: S. Ramanauskas - kaip geriausias aktorius, o Vaida Kuprevičiūtė-Jay - kaip geriausia antraeilės rolės aktorė. Lietuvių teatro festivalyje dalyvavo tik vieną kartą ir režisierė Aldona Byszkiewicz gavo žymenį už geriausiai atliktą antraeilį vaidmenį.

'Aitvaras' su vaidinimais ar mažesniais pastatymais talkina lietuvių įvairiems renginiams ir yra aplankęs kelias lietuvių kolonijas. Nuopakvietimų kartais tenka atsisakyti, nes aktoriai dirba ir sąlygos ne

leidžia dalyvauti tolimesnėse išvykose.

Išvyka į penktąjį teatro festivalį, įvykstant Chicagoje, aitvariečius domina ir baimina, nes pirmą kartą turi tolimą išvyką ir reiklia publiką. Noras pasirodyti kitų teatrų tarpe aitvariečius skatino daugiau padirbėti ir geriau pasiruošti. Tikėjime, kad jiems aplinkybės bus palankios ir nuskins ne vieną laureatą.

Chicago ir apylinkių lietuviškoji visuomenė prašoma nepraleisti progos ir pasidžiaugti 'Aitvaro' pasirodymu.

VYRAI DAINUOJA

Margučio rengiamas Toronto vyrų choro 'Aras' koncertas įvyks š.m. lapkričio 22 d. (šeštadienį) 7:30 v.v. Jaunimo Centro didž. salėje. Po koncerto - vakariinė kavinėje. Bilietai gaunami Margutyje ir Vaznelių prekyboje.

Margučio radijo vedėjas Petras Petrutis kviečia visus lietuvius atsilankyti į koncertą ir paremti lietuviško radijo laidą. Margutis padeda visiems lietuviams ir visoms organizacijoms, todėl visų mūsų pareiga paremti radijo laidų pastangas.

Ar jau turite vertingą, gerai dokumentuotą veikalą apie tautininkų veiklą Lietuvoje ir išeivijoje

"TAUTINĖS MINTIES KELIU"

Redagavo prof. JONAS PUZINAS ir JONAS P. PALUKAITIS. Išleido Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. 416 psl. kietais viršeliais. Kaina 12.50 dol.

J. Puzinas rašo "Lietuvių tautinės sąmonės raida ir tautinės srovės susidarymo pradmenys"; dr. J. Jakštas — "Tautos pažangos partijos — lietuvių tautininkų sąjungos istorijos bruožai 1916-1940"; Jonas P. Palukaitis — "Tautinės srovės periodika" ir daug kitų straipsnių apie tautininkus.

Knyga gaunama Dirvoje ir ALT S-gos skyriuose.

— — — — — I Š K I R P T I — — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

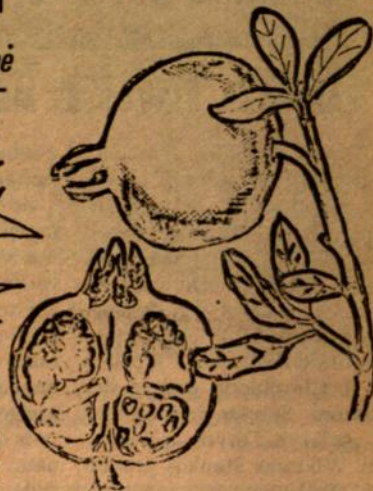
Siunčiu 12.50 dol. ir prašau man atsiųsti "Tautinės minties keliu".

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

EGZOTINIAI VAISIAI

Stefanija Stasiene

I egzotinius vaisius anksčiau buvo žiūrima kaip į neįprastus ir prabangius. Tačiau šiandien rinkoje jų yra pakankamai ir daugumai prieinami

Pats žodis 'egzotinis' šiuo atveju yra gana reliatyvus, nes vieniems šie vaisiai egzotiniai, kitiems ne. Atogrąžinių kraštų gyventojams jie paprasta kasdienybė, o mums - egzotiniai. Ir mums egzotika dingsta kai juos valgome kasdien, kaip pav. bananus ar apelsinus. Tačiau yra dar daug atogrąžinių vaisių, kurie vakarų pasaulyje laikomi egzotiniais ir prabanginiais, dėl jų aukštos kainos. Sie kasdienai neįvaldomi, o naudojami tik maisto pajavirinimui bei pasmaguriavimui. Vis dėlto verta juos arčiau pažinti ne vien tik dėl jų intriguojančio skonio, bet ir dėl jų turimų vertingų mūsų organizmui medžiagų - kaip vitaminų, mineralų dėl žemo koringumo ir lengvai virškinamų balastinių medžiagų.

Štai MANGO vaisius. Tropikiniuose kraštuose tai populiariausias kasdieną valgomas vaisius, tačiau vakarų pasaulyje dar liuksusas. Krautuvėse čia jį užtikame tarp retesnių vaisių ir nedideliais kiekiais. Tai įdomus vaisius, augantis ant amžinai žaliuojančių medžių tropikiniuose ir subtropikiniuose kraštuose. Azijoje šis medis auga ir kaip laukinis, tačiau kaip kultūrinis ten žinomas jau prieš 6000 metų. Vaisius obuolio dydžio, kurio neprinokusio žievė žalia, prinokusio - geltonai raudona. Skonis saldžiai rūkštus, labai kvapnus. Pasižymi daugiausia vitaminais A, bet taip pat turi ir vitaminų C bei B2. Geriausia valgyti atšaldytus. Odą nulupus vaisiai tinka su varške, prie ledų ir kitų desertinių patiekalų.

KIVI. Tai kiaušinio dydžio vaisius importuojamas iš Naujosios Zelandijos. Kitaip dar vadinamas kiniečių agrastu. Vaisiaus žievė rudos spalvos ir padengta smulkiais plaukeliais. Viduje žalia masė, kurios skonis primena agrastus. Paviršiaus odėlė lengvai nusilupa. Vėliau galima piaustyti apvaliais griežinėliais, ar išilgai ruoželiais. Esančios vaisiuje sėklės valgomos kartu. Vaisiai pasižymi vitaminais C, be to švieži vaisiai turi tam tikrą enzymą, kuris skilvio sultys tirpdo baltymus.

Pav. norint suminkštinti mėsą, vietoje įprasto vartoti 'tenderizing', galima kivi skiltele patrinti ją ir mėsa suminkštės. Be to, kivi tinka vaisių salotoms, su kitais desertiniais patiekalais, tortams dekoruoti. PAPAJA. Taip pat atogrąžinis vaisius, daugiausia auginamas Pietų Amerikoje, Pietų Afrikoje bei Havajuose. Vaisius kriaušės pavidalo, žalia žievė, kuri nokstant pagelsta. Pašalinus iš vidaus sėklas, papaja valgomas žalias. Norint galima užlašinti ir šiek tiek citrinos sulčių. Nepilnai prinokusius vaisius galima alyvoje troškinti ir naudoti kaip atskirą duotį.

Papaja pasižymi daugiausia vitaminais A.

AVOKADO galima laikyti

kondensuoto maisto vaisiumi.

Sie taip pat auga šiltuose kraštuose, o taip Floridoje bei Kalifornijoje. Savo išvaizda panašūs į kriaušę, bet yra laukinių medžių giminės. Tai, kaip minėjau, sudaro lyg tam tikrą koncentruoto maisto vienetą. paprastai sakoma, kad po šio vaisiaus žieve telpa net šešios duotys - mat turi daug riebalų, baltymų, mineralų, vitaminų ir t.t. Todėl šis vaisius gali būti patiekiamas ne tik kaip salotos, bet ir kaip pagrindinė duotis. 25% šio vaisiaus sudaro labai aukštos kokybės aliejus, todėl meksikiečiai jį vadina sviestu augančiu ant medžių.

Sio sezono metu parduotuvėse randame gražius raudonus, obuolio formos vaisius, taip vadinamus 'kiniečių obuolių' - POMEGRANATES. Sie daugiau tinka stalo dekoracijai negu valgiui. Tai vieni iš seniausių egzotinių vaisių, minimi jau Sv. Rašte.

Idomu, kad šių vaisių valgo mos tik sėklos, kurias galima panaudoti ir ant žalių salotų. Spalvingos sėklos suteikia salotoms elegantišką išvaizdą ir pikantišką skonį. Vaisiai auginami Kalifornijoje ir pas mus prekyboje atsiranda prieš kalėdinių metų.

Kitas vėlyvo rudens vaisius persimmonas, kuris pas mus prekyboje taip pat tik prieškalėdiniu metu pasirodo. Galima juos valgyti žalius ir panaudoti su įvairiais kepiniais, kaip pav. sausainiais, vaisiniais pyragais ir t.t. Kilę šie vaisiai iš Japonijos, tačiau auginami ir Kalifornijoje.

Be čia minėtų egzotinių vaisių, žinoma, yra šimtai dar kitų. Vienus randame mūsų parduotuvėse, kitų čia visai nėra. Daugumas populiarius tik ten kur jie auga, nes ne visi pakelia transportą ir todėl negali būti eksportuojami. Sie, nors ir gero skonio bei kvapnaus aromato, labai greitai prinoksta ir pavirsta į nieką.

Toks žavėtinas ir savyje sutelkęs gardžiausių vaisių skonį bei aromatą yra MONSTERA DELICIOSA.

Tad šiek tiek susipažinus su egzotiniais vaisiais, manau, ne vienai šeimininkei kils noras juos panaudoti ir savo stalui.

MANGO ATGAIVA

IMTI: 2 vidut. didumo mango vaisius, 1 nedidelę citriną, 3/4 puod. jogurto.

Vaisius nulupti, pašalinti kaulus, supiaustyti, sudėti į elektrinį maišytuvo bliūdą ir sutrinti. Supilti citrinos sulką ir maišant dalimis supilti jogurtą. Taip paruoštą mišinį supilti į desertinius indelius ir atšaldyti.

MANGOPUTESIAI (Elegantiškas desertas)

IMTI: 4 vid. didumo mango, 3/4 puod. tirštos grietinėlės, 2 valg. šaukšt. cukraus pudros.

Vaisius nuplauti, nulupti. Supiaustyti gabaliukais ir labai mažame kiekyje vandens patroškinti. Kai vaisiai bus minkšti, juos per sieta ištrinti, atvėsinti. Išplakti grietinėlę su cukraus pudra ir atsargiai sumaišyti su mango mase.

Supyloti į desertinius indelius ir papuošti šokolado drožlėmis.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

METALURGIST

TWO ENTRY LEVEL PROCESS Metalurgist for superalloy foundry project. Located in Detroit suburb. Excellent benefit package. Good opportunity with rapidly expanding company. Send resume to:

HOWMET TURBINE COPONENTS CORP.

METAL PRODUCTS DIVISION
BOX 600
PLYMOUTH, MICH. 48170
Equal Opportunity Employer (40-49)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.
1410 So. 50th Ave., Čičero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

■ Detroito lietuviai

Antanas Grinius

PAMINĖTA DIRVOS 65 METŲ SUKAKTIS

Dirvos sukakties paminėjimas vyko lapkričio 2 d. Lietuvių namuose. Pradėtas akade mija, kurią atidarė, svečius pasveikino ir atidaromąjį žodį tarė ALT S-gos Detroito sk. pirm. Jonas Švoba. Tare žodį, programai vesti jis pakvietė Jūrą Pečiūrienę. Ji pristatė iš Clevelando atkūrusį dr. Viktorą Stankų ir pakvietė jį padaryti Dirvos apžvalgą. Dr. Viktoras Stankus prabilo šiais žodžiais:

Mielieji šio pobūvio rengėjai, viešnios ir svečiai! Anais gražiausiais laikais šiaurės Lietuvoje žmonės sakydavo: geras kaimynas yra artimesnis ir brangesnis negu giminė - nevisada giminę prisišauksi, bet kaimynas reikale visuomet pribus. Nors Detroitą nuo Clevelando ir skiria ežeras, tačiau mes clevelandiškai jus laikome savo artimiausiais ir, be abejojimo, gerasiais kaimynais. Rengėjų kviečiami, mudu su kolega Laikūnu negalėjome pasilikti namuose, kada jūsų namuose šventė. Ačiū už prisiminimą ir pakvietimą! Ta pačia proga perduodame jums Vilties d-jos valdybos ir Dirvos redaktoriaus nuoširdžią padėką viešioms ir svečiams, kad į šį Dirvos sukakties minėjimą ir novelės konkurso laureato, rašytojo Vytauto Alanto pagerbimą atsilankėte, o rengėjams - kad šį pobūvį surengėte.

Po tarto ižanginio žodžio sekė Dirvos 65 metų sukakties apžvalga. Jis sakė, kad per 65 metus iki šios dienos Dirva išlaikė savo būdingą charakterį pristatant politines žinias, kultūrinės temas savo skaitytojams.

Dirva buvo įsteigta senosios išeivijos imantraus verslininko Apolono Bartusevičiaus 1915 metais gruodžio 6 d., Clevelande, Ohio. Jos pirmasis redaktorius Vincas Jokubynas savo pareigas perleido Juozui Gedminui, kurio pavaduotoju atėjo K. Karpis ir jie Dirvą įrikiavo į tautinę srovę. Kazys Karpis 1919 m. tapo Dirvos redaktoriumi, o 1925 m. Bartusevičius perleido Dirvą jo nuosavybėn. K. Karpis išlaikė Dirvą iki 1948 metų, kada ji buvo perleista Vincui Rasteniui.

1951 metais buvo įsteigta Vilties spaudos ir radijos draugija, kuri telkė lėšas įsigyti Dirvai nuosavas patalpas ir spausdinimo mašinas. Šis pla-

nas buvo įgyvendintas. Po V. Rastenio Dirvą redagavo B. Gaidžiūnas, J. Ciuberkis, o jau nuo 1958 metų, iki šios dienos redaguoja Vytautas Gedgaudas.

Dirvos rūpestis lietuviškos grožinės literatūros atveju at rado atgarsį SimoKašelio asmensyje, kuris 1963 metais įsteigė Dirvos novelės konkursą ir liko jos nuolatinis mecenatu. Daugiausiai laurų surinko Dirvos novelės konkursuose Detroito pažiba, našus autorius Vytautas Alantas. Dr. V. Stankus apžvalgą baigė žodžiais: "Tikimės, kad Dirva klestės dar 65 metus!"

Po jo buvo pristatytas clevelandietis Aleksas Laikūnas, kuris kalbėjo apie Dirvos ateitį. Buvo perskaitytas Dirvos novelės konkurso komisijos aktas ir A. Laikūnas įteikė Vytautui Alantui prištą SimoKašelio premiją - \$600 čekį.

Sekė laureato Vytauto Alanto žodis. Jis pažymėjo, kad literatūros palaikymu seniau rūpinosi tik turtingieji. G. S. Kašelio, nepalankiose sąlygose ir sunkiai dirbdamas, skiria novelės premiją, tad ta jo premija yra nepalyginamai aukšta. Padėkojo novelės premijų teikimo komisijai, kurią sudarė Balys Auginas, Aleksas Laikūnas ir Dirvos redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Meninėje dalyje Detroito lakštingala sol. Danutė Petronienė padainavo: Paukštutė, lakštutė, Už jūrėlių marelį, Mano protėvių žemė. Akompanavo Vidas Nerauskas.

Tautinių šokių grupė "Audi nys" pašoko Suktinį, Zekelį, Sustą, Siuntė mane motinėle, Mikutienę ir Subatėlę. Šokiams vadovavo Rusnė Baltrušaitytė, akordeonu palydėjo Vidas Neverauskas. Dainomis ir šokiais svečiai buvo sužavėti ir jų atlikėjams daug plojo. Aktorius Karolis Balys paskaitė iš Vytauto Alanto premijuotos novelės ištrauką ir iš K. Donelaičio Metų "Rudens gerybės".

ALT S-gos sk. valdybos pirmininkas Jonas Švoba padėkojo Vilties d-jos vicepirmininkams - dr. V. Stankui ir A. Laikūnui, sol. D. Petronienui, Vidui Neverauskui, R. Baltrušaitytei ir jos grupės šokėjams, Karoliui Baliui, ponioms už pyragus ir kavutę, bei visiems į šį minėjimą atsilankiusiems.

Sėdi iš kairės: laureatas V. Alantas, J. Gaižutis, I. Alantienė, A. Laikūnas ir programos vadovė J. Pečiūrienė. K. Sragausko nuotr.

Baigta visiems sugiedant Lietuvos Himną.

Toliau vyko kavutė ir laike jos sveikinimai. Dirvą ir laureatą sveikino: LB Detroito apylinkės primininkas Narimantas Udrys, LZ S-gos Detroito sk. pirmininkas Balys Gražulis, Vilniaus krašto lietuvių centro valdybos pirm. Albertas Misiūnas, Radijo klubo Lietuvių Balsas - Stasys Garliauskas, JAV LB Krašto valdybos pirm. Vytautas Kutkauskas sveikinimą Vytautui Alantui perskaitė Karolis Balys, DLOC valdybos vardu - Stasys Simoliūnas, Detroito lietuvių kultūros klubo vardu pirm. Antanas Musteikis ir su dovana Dirvai.

Dovanas laimėjo: A. Musteikis, L. Mingėlienė, K. Ražauskas ir A. Misiūnas. Paminėjime dalyvavo arti šimto žmonių. Buvo gražiai ir išpuodingai paminėta Dirvos 65 metų sukaktis!

Mums rašo

ŠEŠIASDEŠIMT PENKTOJO GIMTADIENIO PROGA

ŠEŠIASDEŠIMT PENKERI metai žmogaus amžiuje yra (kaip Lietuvoje sakydavo) Puteles amžius. Arba, kaip dabar priimta sakyti — jauno pensininko amžius. Tačiau spausdintam žodžiui jo amžiui apibūdinti yra taikomas kitoks kriterijus: metų sunėtos kupetos rodo ne ką kitą, o tik spaudos stiprybę ir yra tarsi lydinys jaunystės energingo veržlumo ir lakumo su laiko patirties stiprybe.

Užtat nieko nuostabaus, jei kiniečiai — toji senos kultūros tauta — savo laik-

raščių amžių skaičiuoja metų šimtinėmis.

Tad mano nuoširdžiausias linkėjimas D I R V A I jos 65-kerių metų jaunystės gimtadienio proga, kad D I R V A ir toliau liktų tokia jaunatviškai energinga ir kūrybinga! Ir kad ji ir pasiliktų tuo spindinčiu mūsų veidrodžiu, kuriame matytume atsišviečiant lietuviškojo gyvenimo džiugesius, laimėjimus ir liūdesius, kad ji — kaip ir dabar — būtų mūsų gyvenamojo laikotarpio atšvaitė!

O visai D i r v o s redakcijos, bendradarbių ir didelei skaitytojų šeimai siūlau dėti visas įmanomas pastangas kad D i r v a — kaip ir tie kiniečių laikraščiai — garbingai sulauktų savo pirmojo gimtadienio šimtinių!

Ilgiausių metų Tau, Dirva!

Balys Auginas

CLEVELANDO PARENGIMAI

• LAPKRIČIO 15 D. 7 val. vakare, L. K. V. S. "Ramovė" Clevelando skyrius rengia kariuomenės šventės minėjimą, Lietuvių namuose, viršutinėje salėje.

• LAPKRIČIO 16 D. 11:30 val. ryto D.M.N.P. parapijos viršutinėje salėje Ped. lituanistikos kursai rengia Donelaičio minėjimą.

• LAPKRIČIO 22-23 D. Lietuvių Dienos. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

• Gruodžio 7 d. Dievo Motinos parapijos kultūrinė popietė.

• GRUODŽIO 14 D. Mykolo Krupavičiaus 10 metų mirties minėjimas Clevelande.

• GRUODŽIO 21 D. Šv. Jurgio parapijos klebono kun. Balio Ivanausko išleistuvių banketas.

EQUIPMENT DESIGNER

Supplier to the auto industry needs an individual with the following credentials:

1. Min. 15 yrs. experience in equipment design and electrical
2. Engineering degree or equivalent on job training
3. Experience in the field of auto emission testing a plus

We are looking for a man to take charge of projects and handle all phases to completion.

Call Vern Hooper at 313-698-1110

TARKIS SU DRAUGU National City Bank.

Paskolas - namų, mažo biznio, namų pagerinimo, universiteto - ir bile kuriems jūsų asmeninio kredito, einamojo ar taupymo planams - visais bankiniais reikalais jūs galite pasikliauti jūsų apylinkėje esančiu National City Bank. Kada yra piniginis klausimas, mes norime jums padėti.

N-C-B
NATIONAL
CITY BANK

Member F.D.I.C.

Dalis publikos minėjime. Iš kairės sėdi: Dirvos korespondentas A. Grinius, M. Gražulienė, rašyt. B. Gražulis, A. Kondrotas, poetė M. Sims. K. Sragausko nuotr.

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos kultūrinė premija

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija pasižymi gražia tradicija, skirdama kasmet tūkstantį dolerių premiją vienam ar asmeniui už nuveiktą darbą, kūrinį, ar bendrai įnašą į mūsų lietuvišką kultūrinį gyvenimą. Tokia premija įteikiama laimėjusiam OLG D-jos metinio susirinkimo-pobūvio metu.

Ir štai šiais metais, lapkričio 2 dieną, Clevelando Lietuvių Namuose susirinko per 60 gydytojų bei jų svečių.

Draugijos darbo posėdį atidarė dabartinis draugijos pirmininkas dr. Henrikas Brazaitis, kurio žodį sekė draugijos valdybos narių pranešimai: dr. Juozo Skrinkos - sekretoriaus, dr. Dainiaus Degėsio - išdininko, bei trumpos diskusijos ir sumanymai. Tuo pačiu metu viršutinėje patalpoje svečiavosi gydytojų žmonos ir svečiai.

Po darbo posėdžio, pasivašinus gerimais, dr. H. Brazaitis pakvietė visus į salę, kur jis atidarė iškilminąją pobūvio dalį, pakviesdamas visus susikaupimu prisiminti mirusius draugijos narius. Pasveikinus susirinkusius, tuoj pat paskelbė šių metų draugijos kultūrinės premijos laimėtoją, su malonumu pastebėdamas, jog šiais metais premija atitenka moteriai. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija savo šiemetinę kultūrinę premiją paskyrė pedagogei Vidai Augulytei-Bučmieni, už jos tikrai nenuilstamą darbštumą bei pastangas mokinant mūsų jaunimą lietuviškoje šeštadieninėje vargo mokykloje, ruošiant medžiagą bei leidžiant vadovėlius.

Laureatė, priėmusi čekį iš draugijos išdininko dr. Dai-

Prof. V. Bieliauskas

Pokalbio metu - dr. V. Gruzdis, dr. G. Pauliukonienė ir P. Nasvyčio nuotr.

niaus Degėsio, šiltu žodžiu padėkojo už įvertinimą jos pastangų.

Dr. V. Bieliausko tema buvo įdomi ne vien tik gydytojams. Tema - Psichologija medicinoje. Posakis 'sveikame kūne - sveika siela' šiais laikais kitaip medicinoje suprantamas. Šiandien yra labai vertinama žmogaus psichologinio stovio bei nusiteikimo įtaka į jo sveikatą, į ligonio ligos eigą, jo pagijimą ar mirtį. Šiandien žmogus gydomas kaip vienas, jis nedalinamas į dvasią ir kūną. Prelegentas pastebėjo reikalingumą bendradarbiaujamo ne tik tarp psichologų ir psichiatrų gydant ligonius, bet ir tarp psichologų ir kitų medicinos šakų specialistų, kaip pav. tarp chirurgų, moterų ligų specialistų ir pan.

Po paskaitos, padėkojęs prelegentui, dr. H. Brazaitis pastebėjo, kad jam yra malonu pranešti, jog dr. V. Bieliauskas šiandien švenčia savo 60

Įteikiant Ohio Lietuvių Gydytojų D-jos premiją: pirm. dr. H. Brazaitis, V. Bučmienė ir dr. D. Degėsys. P. Nasvyčio nuotr.

Pirkime Valstybinius Taupymo lakštus

James G. Affleck

S.m. spalio 31 d. Stouffers Inn viešbutyje įvyko kviestų asmenų pobūvis ir pietūs, surengti su 1981 metų JAV Taupymo Lakštų platinimu. Pietuose dalyvavo svečiai įvairių bendrovių, ligoninių, bankų prezidentai ir korporacijų Public Relation atstovai. Prieš pietus vyko spaudos konferencija, kurioje, kaip Dirvos atstovai, teko man dalyvauti.

Clevelando Industrial Payroll Savings komiteto pirmininkas šiais metais yra Midland-Ross bendrovės egzekutyvas Harry J. Bolwell, o rajono reikalų vedėjas - Thomas C McKnight. Pietų metu kalbėjęs James G. Affleck, JAV finansų sekretoriaus G. William Miller paskirtas š.m. valstybių taupymo lakštų platinimo pirmininku visam kraštui. Jis yra American Cyanamid, Wayne, N.J., bendrovės pirmininkas. Savo kalboje J.G. Affleck pabrėžė, kad taupymo lakštai dabar Amerikoje yra lyg mirštanti tradicija, ir mums reikės padėti daug pastangų išlaikyti juos gyvus.

Reikia pastebėti, kad taupymo lakštus niekad nebuvo lengva parduoti, tuo labiau dabar tai reikalaus daug daugiau pastangų. Infliacija verčia daugelį žmonių parduoti savo turimus lakštus, kad galėtų apmokėti kitas sąskaitas. Tokias transakcijas šiandien skatinanti ir spauda. Tačiau pastebėjo, kad norint atstatyti pašlijusią ekonomiką būsime priversti pirkti valstybinius taupymo lakštus. Todėl yra būtina įtikinti Amerikos visuomenę, kas sumažintų savo pirkimo išlaidas ir pradėtų taupyti.

Sekmingesniai taupymo lakštų pardavimui nuo lapkričio 1 d. serijai EE yra pakeltos palūkanos nuo 7% iki 8%

ir brendimo laikotarpis yra su trumpintas nuo 11 iki 9 metų. Remiantis naujuoju įstatymu leidžiama kas 6 mėnesiai kelti 1% tašku taupymo lakštams, su tendencija dar kilti.

Tokiu būdu šie lakštai nepasiturintiems suteikia tikrą taupymo galimybę ir daug padės kovoje su infliacija.

Ingrida Bublėnė

PIPEFITTERS

Must be experienced in hydraulic steel tube bending. We offer excellent wages and benefits including medical, dental, life and disability insurance, liberal paid holidays and vacation.

CONTACT TOM VAN BUHLER

Q C CORPORATION

26000 MIDDLBURY RD.

FARMINGTON HILLS 483-1105

Mich. 48018

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašo-
me kreiptis į ČIPKUS
REALTY, 31715 Vine St.,
Willowick, Ohio 44094. Tel.
943-0910.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.
Tvarkome kaminius ir vandens nutėkėjimo vamzdžius,
dedame po stogu kablį kontrolavimui ledo užsikimšimo.

MARTINS ir KUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

Vieno stalo vaišių dalyviai.

P. Nasvyčio nuotr.

OLGD metinio susirinkimo dalyviai.

ALT Clevelando skyriaus susirinkimas

Susirinkimas įvyko š.m. lapkričio 2 d. Sv. Jurgio parapijos salėje. Susirinkimui pirmininkavo A. Kasulaitis, sekretoriavo Zenonas Obelenis. Dalyvavo 12 organizacijų 34 atstovai.

Skyriaus primininko A. Pautienio valdybos veiklos pranešimas buvo išdalintas susirinkimo atstovams raštu. Valdybos veikla vyko 1979-80 m. 1979 m. ALTo Centro valdyba pavedė Clevelando skyriui sudaryti IX-to Amerikos Lietuvių Kongreso ir 39-to ALTo suvažiavimo Clevelande rengimo komitetą. Kongresas ir suvažiavimas įvyko spalio 12-14 dienomis 1979 m. Buvo sudarytas plačios apimties Komitetas, į kurį įėjo visa skyriaus valdyba, spaudos ir informacijos reikalams - Dirvos red. V. Gedgaudas ir A. Laikūnas, radio - J. Stempužis, iškilių reikalams A. Jonaitis, bei daug asmenų nuo organizacijų.

Kongresas ir suvažiavimas gerai pavyko. Ypatingai gerą programą kongreso bankete ir katedroje atliko Ciurlionio ansamblis, komp. A. Mikulskio diriguojamas.

1980 m. Vasario 16-sios minėjimas įvyko DMNP auditorijoje, po pamaldų abiejose lietuvių parapijų bažnyčiose. Kalbėtojais buvo VLIKo teisinė patarėja dr. E. Armanienė ir kongresmanė Mary Rose Oaker. Meninę dalį atliko Ciurlionio ansamblio vyrų choras. Buvo aplankytas Clevelando miesto meras ir jam įteikta Lietuvos vėliava, kuri buvo keltą dienų iškelta virš miesto valdybos rūmų. Minėjime buvo gauta virš \$3000 aukų laisvinimo reikalams, kurie pasiųsti Centro valdybai.

Tragiškųjų birželio trėmių minėjimas rengtas birže-

lio 15 d. 1980 m. Sv. Jurgio parapijos salėje. Kalbą pasakė inž. K. Oželis, ALTo ir LAS veikėjas iš Chicagos.

Pavergtųjų Tautų Savaitės minėjime liepos 13 d. Detroito dalyvavo ir clevelandiečių ALTo sk. narių, kurie kartu su Detroito lietuviais sudarė didžiausią tautinę grupę parade.

Spalio 21 d. įvyko minėjimas Lietuvos Steigiamojo Seimo 60 metų sukakties. Buvo laikytos pamaldos Sv. Jurgio parapijos bažnyčioje, atitinkama pamokslą pasakė kleb. B. Ivanauskas. Gerai paruošta tema "Steigiamojo Seimo istoriniai bruožai" minėjime skaitė VLIKo ir LKDS veikėjas Algirdas Kasulaitis.

Valdybos pirm. pranešime trumpai paminėta kiti veiklos bruožai: dalyvavimas Jungtinio Pabaltiečių K-to skyriuje, dalyvauta Latvijos ir Estijos Nepriklausomybės minėjimų šventėse, susisiekta su JAV kongreso nariais iš Ohio prašant, kad Radio Liberty programos nebūtų perkeltamos iš Europos į JAV, ir kt. Pirmininko, išdininko ir revizijos k-jos pranešimai, po keleto paklausimų, susirinkimo buvo priimti.

Valdybos rinkimai. Senosios valdybos nariams sutinkant, išskyrus pasitraukiantį J. Virbalį, susirinkimas patvirtino senąją valdybą. Vieton J. Virbalio išrinkta J. Budrienė. Dabartinę ALTo Clevelando skyriaus valdybą sudaro: A. Pautienis, O. Jokūbaitienė, K. Karalis, A. Mackuvienė, B. Nainys, B. Natkevičiūtė ir J. Budrienė.

Clevelando skyrius yra Amerikos Lietuvių Tarybos ALT padalinys, veikias pagal

ALTo statutą, ALTo suvažiavimo nutarimus bei Centro valdybos nurodymus. Skyrių sudaro daugybė politinių, labdaros, kultūros, religinių, ekonominių organizacijų bei klubų.

Savo vietos veiklai reguliuoti skyrius iki šiol neturėjo statuto. Pagrindinis ALTo statusas skyrių veiklai vietose palieka laisvę tvarkytis pagal vietos esamas sąlygas bei papročius. Dėl to, 1979 m. skyriaus visuotiname susirinkime buvo nutarta tokį sk. veiklai reguliuoti statutą paruošti. Statuto projektui paruošti buvo išrinkta komisija: P. Razgaitis, A. Garka ir M. Blynas. Organizacijų informaciniame susirinkime komisijos paruoštas statuto projektas buvo perskaitytas ir įnešta tam tikrų pataisų. Pačius keletą papildymų, šiame metiniame susirinkime statutas buvo galutinai priimtas.

Cia keletas ištraukų iš statuto:

1 ALTo skyrių organizacijos gali rinkti iki 3-jų atstovų.

Organizacijos moka susirinkimo nustatytą nario mokesį (Siuo laiku yra \$5).

Skyriaus veiklos metai prasideda spalio 1 d. ir baigiasi kitų metų rugsėjo 30 d..

Metinis susirinkimas šaukiamas spalio mėn. Iškilus reikalui gali būti šaukiami nepaprasti arba informaciniai susirinkimai. Nepaprastą susirinkimą gali šaukti valdyba savo nutarimu. Valdybai nesutikus, susirinkimas šaukiamas vienam trečdaliui registruotų atstovų pareikalavus. Susirinkimas yra teisėtas jeigu jame dalyvauja pusė registruotų atstovų plius vienas.

Organizacijos atstovas gali būti suspenduotas ir pašalintas iš ALTo Clevelando Skyriaus dėl jo priešiškos veiklos ALTo interesams.

Susirinkimui baigiantis buvo bandoma diskutuoti Vasario 16-sios minėjimo parengimų pajamų ir išlaidų reikalais tačiau nieko konkrečiai tuo klausimu nebuvo nutarta. Susirinkimas baigtas Tautos Himnu. (kk)

■ laiškai Dirvai

PASLAPTIS REPREZENTACINĖJE KNYGOJE

Ant stalo, reprezentacinėje vietoje, — reprezentacinė knyga: "Lithuanian Writers in the West". Tai iš tikrųjų puiki knyga. Dažnai sklaidau jos puslapius ir gėriusi. Ir tekstų išdėstymas, ir nuotraukos — visa tik žiūrėk ir džiaukis.

Betgi, kai atsiverčiu puslapius, skirtus Juozui Krališkui, nustembu. Krališką gerai pažįstu. Bet čia tik taip žiūriu, ir taip sukinėju knygą, o nuotrauka ne Krališką, rašytojo V. Kavaliūno.

Apie šią knygą daug kur buvo rašyta mūsų laikraščiuose bei žurnaluose. Bet niekur nė vienu žodžiu nebuvo užsiminta apie tą klaidą. Ir tai suprantama: galėjo gi recenzentai ir nežinoti, kad toji nuotrauka ne Krališką.

Labiau stebina tykla redaktorės ir knygos leidėjų, — kurie puikiai tai žino ir galėjo nors lapelį su atitaisymu į knygą įdėti, kad skaitytojai nebūtų klaidinami.

R. Daunys

Hartford

HARTFORDO LIETUVYBĖS VEIDRODYJE

Spalio 11 d., 7 val. Lietuvių klubo salė, kaip senais laikais, prisipildė svetelių. LB apyl. valdybos vardu A. Dzikas pradėjo programą pasveikindamas svečius ir palinkėjo pasidžiaugti A. Kairio 3 v. komedija Ku-Kū. Vaidino 10 asmenų. Svarbesnes roles atliko: P. Simanauškas — Jonaičio, A. Alienė — Jonaitienės, I. Simonaitis — Jonaičio tėvo, o visi kiti buvo pagalbiniai. Komedija Ku-Kū natūrali, išaugusi iš gyvenimo, turinti užtektinai linksmo juoko. Buvo suvaidinta gerai. LB-nės apylinkės veikėjams tenka pagarba už atgaivintą dramos mėgėjų ratelio ir už suruošimą šio vaidinimo.

Alfonsas Burneika

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

RITA MATAS

ISTAIGOS
ADMINISTRATORE

PILNATEISE NEKILNOJAMOJO TURTO
ĮVERTINTOJA.

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CAMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)

LCMLS — Lake County

RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turimą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba jeigu jums reikia namų įvertintojo mokesčių ar kitokiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matas, pilnateisę namų įvertintoją.

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandose suteikia rimtą ir simpatingą patarnavimą.

STUDIOS

WEDDINGS — PORTRAITS — CANDIDS

THE BEST FOR LESS

Call 692-1515

15606 St. Clair Ave.,

CLEVELAND, OHIO

Our hours are from 11:00-6:00.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **KARIUOMENES** šventės minėjime lapkričio 15 d. 7 v.v. Lietuvių Namų salėje, meninę programą atliks Ramovėnų vyrų choras, vad. Julijaus Kazėno. Bus paskaita, vakariene ir šokiai, grojant Strimačio orkestrui.

Ramovės skyriaus valdyba kviečia visus minėjime dalyvauti.

• **SV. MISIOS** už a.a. Vitaliją Tamulionienę, 5-rių metų mirties prisiminimui, bus atnašaujamos šį sekmadienį 10:30 val. Sv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

• **ZAIBO** sporto klubo susirinkimas įvyks š.m. lapkričio 16 d. 3 val. p.p. DMNP parapijos apatinėje salėje. Bus padaryta veiklos apžvalga ir išdalinti laimėjimų atžymėjimai.

Visi kviečiami atsilankyti. Po susirinkimo bus vaišės.

• **DAIL. RINGAILES ZOTOVIENĖS** paveikslai ribotam laikui yra palikti Clevelande. Suinteresuoti, bet nespėję ar pavėlavę išgyti, prašomi skambinti tel. 461-0735

Dail. R. Zotovienė prie savo akvarelės dovanotos Neringos Tuntui.

• **VILIJA NASVYTYTĖ**, paskutiniu metu buvusi Londone, Anglijoje, sėkmingai baigė penkerių metų karinę tarnybą ir grįžo į Clevelandą. Kartu su tėvais - Regina ir Jonu Nasvyčiais bei broliu Pauliumi - jos grįžimu džiaugiasi ir visa eilė draugų bei jaunimas, į kurio aktyvia veiklą ji jau spėjo įsijungti.

BALFO VAJUS

Balfo Vajus artėja prie pabaigos. Mums, čia neblogai isikūrusiems, gal kai kam atrodo, kad vargstančių mūsų lietuvių nėra. Sunku būtų išvardinti kiek mūsų lietuvių, išblaškytų po visą pasaulį, patekusių į vargą dar yra. Daugu-

ma iš jų žino Balfo Salpos organizaciją ir nekantriai laukia iš jos nors minimalinės materialinės paramos.

Artėjant Sv. Kalėdų šventėms, suteikime jiems nors mažą džiaugsmą ta proga, paaukodami per Balfą nors vieną kitą dolerį jų naudai. Auką prašome siųsti įžd. V. Jokubaičiui, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117. Auką galima taip pat įteikti valdybos nariams po lietuviškų pamaldų parapijos kavinėse.

• **NIJOLEI IR ALGIUI RUKSENAMS** lapkričio 4 d. gimė pirmagimis sūnus. Abu tėvai yra veiklūs Clevelando jaunimo organizacijų nariai.

JAV LB APYGARDŲ-APYLINKIŲ KULTŪROS DARBUOTOJŲ KONFERENCIJOS, KURI ĮVYKS LAPKRIČIO 22-23 D. CLEVELANDE (LIETUVIŲ NAMUOSE, 877 EAST 185TH ST., 44119)

DARBOTVARKĖ

Šeštadienį, lapkričio 22 d.

- 9:00-10:00 val. Registracija.
- 10:00-10:30 val. Atidarymas.
- 10:30-11:30 val. Prof. Tomo Venclovos paskaita: "Kultūros vaidmuo išeivijos buityje".
- 11:30-12:00 val. Lietuvių Fondo Tarybos pirm. dr. A. Razmos pranešimas.
- 12:00- 2:00 val. Pietūs.
- 2:00- 3:00 val. Kultūros Tarybos pranešimas ir diskusijos.
- 3:00- 4:00 val. Svarstybos tema: "Kultūrinis darbas apylinkėse".
- 4:00- 5:00 val. Apygardų-apylinkių kultūros darbuotojų pasisakymai veiklos klausimais.
- 5:00- val. Vakariene.
- 7:00- val. Opera "Čičinskas".

Sekmadienį, lapkričio 23 d.

- 10:00- val. Šv. Mišios Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos bažnyčioje.
- 12:00- val. Konferencijos užbaigimas. Pietūs.

KULTŪROS DARBUOTOJŲ KONFERENCIJAI ARTĖJANT

Kas yra kultūra? Tai filosofinis klausimas. Ir jį atsakyti nelengva. Juoba yra sunku duoti tikslų ir visus patenkintą kultūros apibrėžimą. Tačiau tada, kai niekas neklausia, mes ir jaučiame, ir, rodosi, gerai žinome, kas ji iš tikrųjų yra. Ir žinome be jokios filosofijos.

Nefilosofuoja, o dirba labai konkretų darbą ir JAV LB Kultūros Taryba. Tai ypač išryškėjo jos pirmininkės I. Bublienės ir vicepirmininko V. Mariūno pranešime ir pokalbyje su kai kurių mūsų laikraščių atstovais lapkričio 3 d. Clevelando Lietuvių Namuose.

Pati Kultūros Taryba, kuri susideda iš įvairių mokslo ir meno sričių atstovų, apima įvairius mūsų kultūrinio gyvenimo plotus: lietuvių kalbos, literatūros, muzikos, tapybos, teatro ir kt. Toks pat platus ir įvairus ir jos rūpesčių laukas.

Kultūros Tarybos tikslas, pranešimo žodžiais, išlaikyti ne tik tai "ką esame sukūrę mokslo, meno ir kultūrinės informacijos srityse", bet taip pat rūpintis ir kultūros puoselėjimu kaip dvasiniu ir gyvybiškai svarbiu Lietuvių bendruomenės egzistencijos pagrindu.

Kultūros Taryba, tai turėdama galvoje, ir šaukia lapkričio 22-23 dienomis Kultūros darbuotojų konferenciją. Pagrindinis jos objektas - lietuvis kūrėjas ir jo kūrinys. Ir jį - lietuvių kūrėją ir jo kūrinį - šioje konferencijoje bus pažvelgta platesniu mastu ir iš konkrečios situacijos - kur, kada, kam ir kiek bus reikalinga ir galima padėti, kad kultūrinis mūsų gyvenimas suvisu tik galia gyvensnėmis spalvomis ir apimtų kuo didesnius lietuvių gyvenamus plotus.

O tai būsią galima pasiekti, jei į rengiamąją konferen-

ciją atvyks kuo daugiau 'apygardų ir apylinkių valdybų narių, kuriems patiktas vadovavimas vietos kultūrinei veiklai'. Tuo būdu bus galima ne tikai pasidalyti mintimis, bet patirti, kur ir kokie kultūrinio gyvenimo rūpesčiai ką slegia.

Tai, be abejonės, padės ir konferencijoje kilusioms mintims, liečiančioms gimtąjį mūsų žodį, literatūrą, muziką, šokį ir visą, kas sudaro tautinės mūsų gyvybės pagrindą, išspinduliuojantį į tolimesnius lietuviško gyvenimo plotus.

Tai iš tikrųjų gražus Kultūros Tarybos mostas. Ir svarbus, nes, parafrazuojant Mikalojų Daukšą, tautos laikosi ne miestų ir pilių stiprumu, bet savo kultūra.

Vacys Kavaliūnas

DONELAIČIO MINEJIMAS

Lapkričio 16 d. 11:30 val. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos mažojoje salėje Pedagoginiai lituanistikos kursai rengia Kristijono Donelaičio minėjimą. Programoje, vadovaujant R. Vyšnionytei, kursų dėstytojų žodis: V. Mariūno 'Donelaičio gyvenimo bruožai' ir V. Kavaliūno 'Donelaitis, jo Metų pasaulis ir žmogus'. Kursų klausytojai V. Banionytė, M. Bankaitytė, S. Lenkauskaitė ir L. Vyšnionis skaito ištraukas iš Metų. Kanklėmis skambina M. Bankaitytė, R. Kazlauskaitė ir L. Rociūnaitė.

Visi nuoširdžiai kviečiami.

• **APDRAUDOS** reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

MOKAME AUKŠČIAUSIĄ NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$100
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$100
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$100
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$100
72 mėnesiams

Indėlius galima išimti bet kuriuo laiku. Tačiau už taupymo pažymėjimus, kurie išduoti 1979 m. liepos 1 d. vieniems metams ar ilgiau, nuosimtis nebus mokamas už 6 mėnesius, jei juos išimsime anksčiau nustatyto laiko. Jei indėliai deponuoti tik metams ar trumpesniai laikui, tada nuošimčiai nebus mokami už 3 mėnesius, išėmus juos anksčiau nustatyto laiko. Šiuo atveju už išimtą sumą bus mokami tik reguliarūs taupymo nuošimčiai.

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/2%

Nuosimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas metų ketvirčiais.

Santaupų sąskaitos apdraustos iki \$100,000

PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA ŠEŠTADIENIAIS. UZDARYTA PIRMADIENIAIS.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street

481-3008

32800 Center Ridge Road 13515 Euclid Ave.
779-5915 681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

DIRVA

Baltų diplomatai Valst. Departamente

Ryšium su Madrido apžval-
gine Helsinkio Baigiamojo Ak-
to konferencija, š.m. lapkričio
7 d. Valstybės Departamen-
tas priėmė tris Pabaltijo dip-
lomatinis atstovus, tikslu pa-
diskutuoti Pabaltiečių laisvo
apsisprendimo klausimus ir
žmogaus teisių rūpesčius, lie-
čiančius Pabaltijo tautas.

Diplomatiniai atstovai ta-
proga pareiškė savo gilų dė-
kingumą JAV vyriausybei už
jos gilų supratimą Pabaltiečių
rūpesčių ir už jos ilgalaikę po-
litiką, nepripažįstančią prie-
vartinės Pabaltijo valstybių
inkorporacijos į Sovietų Sąjun-
gą 1940 metais.

Mirė dr. J. Grinius

Lapkričio 10 d. Muen-
chene mirė rašytojas ir
laikraštlininkas dr. J.
Grinius, sulaukęs 78 m.
amžiaus.

• NEW YORKO neolitua-
nai lapkričio 15 d. 7 v.v. Kul-
tūros Židinyje rengia korpora-
cijos tradicinį minėjimą. Kal-
bės rež. J. Jurašas. Meninę
programą atliks A. Prižgintas.

• ROMAS IR ECLUTE
VASIAI, gyv. Muskegon, Mi.
lapkričio 3 d. susilaukė dukre-
lės Kristinos.

• MIRGA ZADEIKYTE,
buvusio Lietuvos įgal. minis-
tro Washington P. Zadeikio
dukra, lapkričio 6 d. staiga
mirė Bethany Beach, Del.,
sulaukusi 47 m. amžiaus. Liū-
desyje liko motina Marija ir
pusbrolis S. Zadeikis su šeima
Chicagoje.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Aukos Dirvai

K. Čeputis, Muskegon	10.00
J. Matulevičius, Worcester	10.00
A. Jucėnas, Juno Beach	10.00
K. Leknius, Shelby	5.00
V. Gadliūskas, Ridgewood	5.00
J. Daunoras, Oak Lawn	15.00
T. Palionis, Madison	25.00
A. Jonušas, Palos Hills	5.00
ALT S-gos St. Louis sk.	65.00
Dr. J. Urbaitis, Kane	5.00
V. Vasikauskas, Richmond Hill	5.00
R. Puras, Richmond Hill	10.00
A. Nakas, Birmingham	5.00
V. Mitchell, Taylor	10.00
H. Bitėnas, Elizabeth	5.00
V. Bitėnas, Scotch Plains	5.00
Dr. L. Kriaučiūnas, Palos Park	20.00
E. Manomaitis, W. Roxbury	10.00
H. Janužys, Morgan Hill	5.00
E. Kristaponis, San Angelo	5.00
P. Karosas, New Britain	10.00
A. ir I. Tumai, Newbury Park	25.00
J. Saulėnas, N. Providence	10.00
Dr. P. Švarcas, Mascoutah	25.00
J. Jankus, Woodhaven	5.00
E. A. Trečiokas, Riviera Beach	20.00
V. Kalytis, Great Neck	20.00
Br. Paliulionis, Cicero	5.00
J. Miežaitis, Ormond Beach	10.00
B. Skiaris, Philadelphia	10.00
S. Baltušis, Dorchester	10.00
P. Kudukis, Cleveland	10.00
J. Draugelis, Brooklyn	10.00
K. Siliūnas, Flushing	10.00
J. Bagdanskis, Lake Geneva	10.00
B. Kasakaitis, Chicago	25.00
E. Jodinskas, Detroit	5.00
J. Petrauskas, Detroit	10.00
V. Šeštokas, Los Angeles	10.00
V. Balsys, Toronto	2.00
M. Avižienienė, Chicago	5.00
P. Matijukas, Rochester	20.00
V. Leigh, Rome	10.00
J. Garla, Cleveland	20.00
H. Vaitaitis, Old Saybrook	10.00
Z. Dautartas, Chesterland	20.00
P. Molis, Shrewsbury	10.00

A. A.

JONUI KAVALIAUSKUI

mirus, mūsų mielai draugei TERAJ,
netekus brangaus vyro, sūnams
JONUI ir ARVYDUI su šeimomis
giliai užuojautą reiškia:

Irena ir Vytautas Alantai
Elena Baublienė
Stasė ir Andrius Bludžiai
Elena ir Alfonsas Juškos
Elena ir Kostas Jokšos
Elena ir Kazys Karveliai
Emilija ir Leonardas Kutkai
Benjaminas Kvietys
Irena Laurinavičienė
Danutė ir Stasys Naikauskai
Elena ir Antanas Rašytiniai
Ona ir Jurgis Ribinskai
Tasė Sakienė
Pranas Stanionis
Viktorija Staškevičienė
Vladas Staškus
Stasė ir Antanas Zaporackai
Laima ir Petras Zemačiai

R. Valodka, Juno Beach	10.00
J. Vaičiaitis, St. Petersburg	10.00
Dr. J. Kriaučiūnas, Putnam	12.00
S. Melsbakas, Cleveland	5.00
E. Donohue, Middle Village	25.00
L. Milukienė, Plainview	10.00
Dr. J. Maurukas, Elyria	100.00
K. Dabulevičius, Chicago	10.00
R. Žymantaitė-Peters, New York	50.00
V. Labanauskas, Twisp	5.00
Č. Sodeika, Farmington Hills	10.00
Č. Staniulis, Bloomfield Hills	10.00
A. Dagilis, Westland	10.00
A. Čepulis, Philadelphia	5.00
E. Ribokienė, Brockton	10.00
A. Rukšėnas, Mentor	10.00
Dr. A. Kisieliūsis, Sidney	30.00
Ed. Eitas, E. Wareham	10.00
Č. Tamašauskas, Philadelphia	5.00
Dr. V. Tauras, Chicago	10.00
P. Mačiulaitis, Union	5.00
J. Nesavas, Detroit	10.00
S. Kvečas, Santa Monica	25.00
J. Šepetytis, Detroit	25.00
Prof. dr. kun. P. Ragaižinskas, Central	20.00
V. Žemaitis, Chicago	5.00
Dr. A. Martel, Reno	25.00
V. Apanius, Chesterland	15.00
I. Grigaliūnaitė, Euclid	2.00
V. Banevičius, Philadelphia	5.00
A. Pesys, Fairfield	10.00
M. Petraitis, Homosassa	3.00
J. Liaukus, St. Petersburg	5.00
P. Narbut, Miami Beach	2.00
A. Leparskas, Warren	5.00
J. Kučinskas, Miami Beach	10.00
A. Česonienė, Linwood	5.00
J. Mildažis, Beverly Shores	5.00
S. Lušys, Braintree	5.00
Pr. Sidzikauskas, San Jose	5.00
Br. Mozuras, Ville St. Laurent	10.00
A. Kuolas, Toronto	10.00

Visiems aukotojams nuo-
širdžiai dėkojame.

Naujos lietuviško švietimo priemonės

Baltic Associates bend-
rovė, kuriai vadovauja jud-
rus jaunimo veikėjai Ginta-
ras Karosas, Rymas Mano-
maitis ir Mykolas Drunga,
vėl ruošiasi naujiems užmo-
jams lietuvių populiarini-
mo srityje. Planuojamas
išleisti lietuviškas lentinis
karo žaidimas ("war
game") vyresniam jauni-
mui ir suaugusiems. Žaidi-
mo turinys — žalgirio mū-
šis. Taisyklės išdirbtos pa-
gal profesiniai išmėgintus
tos rūšies žaidimų reika-
lavimus. Lietuviškas siuže-
tas, paremtas istorinių fak-
tų detalėmis ir jų pakeiti-
mo galimybėmis, garantuo-
ja žaidimui tiek pramoginį,
tiek pedagoginį patrauklu-
mą.

Vaikams artimesnė atei-
tyje numatyta ta pačia te-
matika ir spalvota "komik-
su" knygelė. Lietuvos isto-
rija turi pakankamai hero-
jiškų asmenybių ir situaci-
jų, kad jomis tuo būdu būtų
galima sužadinti mūsų jau-
nimo pasididžiavimą savo
tėvų krašto praeitimi.

Žinoma, šių naujų, pas

Išsikirpti!

Išsikirpti!

V-TO TEATRO FESTIVALIO REPERTUARAS

TREČIADIENIS, lapkričio 26 diena, 7:30 v.v.

Teatro Festivalio atidarymas
JUMORO VAKARAS
Išpildo Vitalis Žukauskas iš New Yorko

KETVIRTADIENIS, lapkričio 27 diena, 7:30 v.v.

Čikagos Šaulių Teatras — K. Kielos 3 v. komedija
JAUNYSTĖS ELIKSYRAS
Režisuoja Juozas Petrauskas

PENKTADIENIS, lapkričio 28 diena, 2 v. po piet

Čikagos Jaunimo Teatras — L. Dovydeno 1 v. komedija
JEIGU MES RASIM URANIJAUS
Režisuoja Darius Lapinskas

Ir Aloyzo Barono 1 v. vaidinimas vaikams

DIENA PRIE EŽERO

Režisuoja Laima Lapinskienė

PENKTADIENIS, lapkričio 28 diena, 7:30 v.v.

Rochesterio jaunimo "TEATRAS VIENAS"
Anatolijaus Kairo 3 veiksmų komedija
KU - KŪ

Režisuoja Andrius Cieminis

ŠEŠTADIENIS, lapkričio 29 diena, 2 v. po piet

Los Angeles DRAMOS SAMBŪRAS

Jurgio Gliados 3 veiksmų drama

ČIURLIONIS

Režisuoja Dalila Mackialienė

ŠEŠTADIENIS, lapkričio 29 diena, 7:30 v.v.

Toronto teatras AITVARAS

Juozo Grušo 4 veiksmų drama

TĖVAS IR SŪNUS

Režisuoja Aldona Dargytė-Byszkiewicz

SEKMADIENIS, lapkričio 30 diena, 2 v. po piet

Hamiltono Teatras AUKURAS

Birutės Pukelevičiūtės 3 veiksmų komedija

ANTROJI SALOMĖJA PAINIAROSE

Režisuoja Elena Dauguvietytė-Kudabienė

SEKMADIENIS, lapkričio 30 diena, 7 val. vakaro

ŽYMENŲ VAKARAS

Režisierių pagerbimas, Žymenų įteikimas, vaišės, meninė
dalis. Viskas JAUNIMO CENTRE, 5620 S. Claremont Ave.,

BILIETAI:

VAZNELIŲ PREKYBOJ (Gifts International), 2501 West 71st St.,
Chicago, Ill. 60629. Tel. 471-1424 (darbo valandomis). Tuo pačiu
adresu galima užsakyti ir paštu. Kainos: \$5, \$4, \$3 — Žymenų
banketas — \$10.00 asmeniui.

Ruošia: LB Kultūros Taryba

mus dar niekad nematytų
reikmenų suprojektavimas,
išleidimas ir paskleidimas
reikalauja gan stambių iš-
laidų. Tačiau Baltic Asso-
ciates organizacija niekuo-
met neprasė ir neprasė iš
visuomenės aukų. Savo ori-
ginalius užmojus ji finan-
suoja iš, deja, nepastovių
pajamų iš jos jau išleistų
ar surinktų lietuviškų reik-
menų platinimo. Todėl jai
ir gyvybiškai reikalingas
mūsų tautiečių susiprati-
mas, kad ir ateinančių Ka-
lėdų švenčių proga — susi-
pratimas tuo atžvilgiu, kad
jei mūsiečiai, apsirūpinda-
mi dovanomis, neužmirš
gausių Baltic Associates
siūlomų lietuviškų gėrybių,
ir bendrovei bus įmanoma
realizuoti viršminėtus bran-
gius, bet lietuvių labai
naudingus sumanymus.

Bostoniškės organizacijos
jau pagamintieji ar surink-
tieji dalykai, jų tarpe tau-
todailės dirbiniai bei įvai-
riausi lietuviškai padeko-
ruoti reikmenys, kaip žino-
me, yra vaizdžiai aprašyti
ir nufotografuoti neseniai
išleistame "Lithuanian Heri-
tage" kataloge. Jį galima
įsigyti už 2 dol. sekančiu
adresu: Baltic Associates,
P. O. Box 8248, Boston,
Mass. 02114. Telef. 617-
269-4455.

Vienas iš bendrovės stei-

gėjų, žurnalistas Mykolas
Drunga, ką tik persikėlė iš
Bostono į Chicago, kur ir
toliau vadovaus bendrovės
vertimų bei tyrinėjimų sky-
riui. Atliekami vertimai iš
anglų į lietuvių kalbas ir
atvirkščiai. Tyrinėjimais
padedama ypač lietuviškai
nebekalbantiems senosios
emigracijos palikuonims at-
rasti tautinės šaknis, sutei-
kiama etnografinė informa-
cija apie protėvių gimtąjį
kaimą, lingvistinės žinios
apie jų lietuvišką pavardę.
Visais šio skyriaus klau-
simais taipgi kreiptis aukš-
čiau minėtu adresu Bostone,
o Chicagoje telefonu
312-776-8948.

ROOM FOR RENT & PART TIME WORK AVAILABLE

Hudson and Turnpike.
Country home, \$34 per
week. Call 1-653-5100 even-
ings.

BAKER

UNIVERSITY OF DELAWARE

Two years experience or combination
of experience & training required in
bakery involving all phases of baked
goods. Excellent working conditions.
Fringe benefits & salary. Hours 12
midnight to 9 a.m.

Apply in person at
401 Academy St., Newark, Del. 19711
or call 302-738-2514.

Equal Opportunity & Affirmative
Action Employer, which encourages
application from qualified minority
groups & women. (42-44)